

PYHÄN HIPPUJA –TAPAHTUMA

Toiminnallinen iltapäivä lapsiperheille englantilaiseen tyyliin

Tiina Ahonen

Veera Uttu

Opinnäytetyö, kevät 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumismuutosto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyön ohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Ahonen, Tiina & Uuttu, Veera. Pyhän hippuja –tapahtuma. Toiminnallinen ilta-päivä lapsiperheille englantilaiseen tyyliin. Kevät 2013, 66s., 4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma. Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus + lastentarhanopettajan pätevyys.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuoda Järvenpään seurakuntaan uudenlainen tapahtuma lapsiperheille. Tapahtuma perustui Englannissa kehitettyyn Messy Church –toimintamuotoon. Tarkoituksena oli yhteisöllisyyden ja vapaaehtoisuuden kasvattaminen sekä perheiden yhdessäolon lisääminen. Tapahtuma toteutettiin tammikuussa 2013 ja sai nimekseen Pyhän hippuja. Opinnäytetyöprosessiin kuului taustatutkimus, tutustumismatka Englantiin, tapahtuman suunnittelu, toteutus ja arviointi. Tapahtuman järjestämiseen liittyi paljon ennakkovalmistelua, kuten mainostamista ja tapahtumaa varten tarvittavien materiaalien hankkimista.

Opinnäytetyöprosessi alkoi toukokuussa 2012 ja jatkui keväälle 2013, jolloin tapahtuma toteutettiin ja arvioitiin. Tapahtuma sisälsi neljä eri osiota: saapuminen, Sanan hippuja, Hippupisteet sekä ruokailu. Tapahtumasta kerättiin palautetta, jonka perusteella se oli hyvin onnistunut. Tapahtuman sisältöihin oltiin tyytyväisiä ja ihmisiä kiinnostaisi osallistua tapahtuman järjestämiseen jatkossa. Tapahtuman järjestämisessä oli mukana 12 vapaaehtoista, jotka olivat nuoria, nuoria aikuisia sekä aikuisia.

Asiasanat: kirkon varhaiskasvatus, kristillinen kasvatus, vapaaehtoistoiminta, yhteisöllisyys

ABSTRACT

Ahonen, Tiina and Uuttu, Veera. Pyhän hippuja event. Functional afternoon for the families in English style. 66p., 4 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Spring 2013.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work + a kindergarten teacher qualification. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of our thesis was to bring a new kind of event for the families. The event is based on English kind of event called Messy Church. The purpose of this thesis is to increase the sense of community and voluntariness and give opportunity to the families to spend more time together. The event was organized in January 2013 and we named the event Pyhän hippuja. Process of the thesis includes background work, a trip to England, planning, organizing and assessing the event. There were different kinds of arrangements to do before the event, for example advertising and getting all the materials for the event.

The whole process started in May 2012 and it continued to the spring 2013 when the event was organized and assessed. The event included four different items: the welcome, the celebration, craft time and the meal. According to the feedback the event was a great success. The people were very satisfied with the issues of the event and people would be interested participate in planning and organizing the event in the future. There were 12 volunteers organizing the event and they were young, young adults and adults.

Keyword: church early childhood education, Christian education, voluntary work, community

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT JA YHTEISTYÖTAHOT	8
2.1 Messy Church	8
2.1.1 Messy Churchin perusajatus.....	8
2.1.2 Messy Churchin sisältö.....	9
2.2 Opinnäytetyön tavoitteet.....	10
2.3 Messy Churchin kaltaiset tapahtumat Suomessa	11
2.4 Järvenpään seurakunta	13
3 LAPSET JA PERHEET KIRKON VARHAISKASVATUKSESSA.....	15
3.1 Perheet suomalaisessa yhteiskunnassa.....	15
3.2 Kirkon varhaiskasvatus.....	16
3.3 Lapsiperheet kirkon varhaiskasvatuksessa	18
4 KRISTILLINEN KASVATUS.....	19
4.1 Johdatus kristilliseen kasvatukseen	19
4.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet.....	20
4.3 Kristillisen kasvatuksen toteuttaminen.....	22
5 VAPAAEHTOISTOIMINTA.....	24
6 YHTEISÖLLISYYS.....	27
6.1 Yhteisöllisyys käsitteenä.....	27
6.2 Uskonnollinen yhteisö.....	28
7 TAPAHTUMAAN VALMISTAUTUMINEN	30
7.1 Tutustumismatka Englantiin	30
7.2 Vapaaehtoisten rekrytoiminen	32
7.3 Tapahtuman ennakkovalmistelut.....	34
8 TAPAHTUMAN TOTEUTUS	37
8.1 Pyhän hippuja.....	37
8.2 Saapuminen	37
8.3 Sanan hippuja	38
8.4 Hippupisteet	39
8.5 Ruokailu	40
9 TAPAHTUMAN ARVIOINTI	42

9.1 Mainostus ja ennakkovalmistelut	42
9.2 Tapahtuman sisällön arviointi	43
9.3 Palautelomakkeiden analysointi	46
9.4 Tavoitteiden toteutuminen	48
10 POHDINTA	50
10.1 Prosessin pohdinta	50
10.2 Mainostus	51
10.3 Messy Church suomalaisessa kulttuurissa	52
10.4 Ammatillinen kasvu.....	53
LÄHTEET	55
LIITTEET	60
LIITE 1: Mainos vapaaehtoisille	
LIITE 2: Tapahtuman mainos	
LIITE 3: Tapahtuman ohjelma	
LIITE 4: Palautelomake	

1 JOHDANTO

Messy Church on tapahtuma, jossa vanhempien on mahdollista kokea yhteisöllisyyden tunnetta keskustellessaan muiden vanhempien kanssa. Vanhempien on mahdollista nähdä lastensa onnistuvan ja tekevän sellaisia asioita, joita ei tavallisesti kotona näe. Tapahtumassa on tärkeää, että perheillä on mahdollisuus istua ja syödä yhdessä, koska siihen ei välttämättä ole kotona aikaa. (Charis Lambert, henkilökohtainen tiedonanto 13.11.2012.)

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Messy Churchin kaltainen tapahtuma yhteistyössä Järvenpään seurakunnan kanssa. Halusimme tapahtumallamme mahdollistaa perheiden yhteisen ajan ja lisätä yhteisöllisyyttä ihmisten parissa. Olemme huomanneet, että perheiden yhteinen aika saattaa olla todella vähäistä. Harrastukset, pitkät työpäivät, teknologia ja pikaruokakulttuuri vähentävät perheiden yhteistä aikaa. Tämän takia perheiden yhteisen ajan lisääminen ja siinä tukeminen ovat ajankohtaisia teemoja nyky-yhteiskunnassa. Lasten ohella pitäisi muistaa ottaa huomioon perheet kokonaisuutena, jolloin vanhemmat pääsevät osallistumaan toimintaan lastensa kanssa.

Opinnäytetyömme oli kehittämisprojekti, jonka tavoitteena oli kehittää Järvenpään seurakunnan lapsi- ja perhetyötä lisäten vapaaehtoisuutta ja yhteisöllisyyttä. Suuri osa tätä opinnäytetyötä oli matka Englantiin. Sen tarkoituksena oli käydä tutustumassa Messy Churchiin. Järjestämämme tapahtuma sai nimekseen Pyhän hippuja, joka sisältää tarinallisen ja toiminnallisen osuuden lisäksi yhteisen ruokailun. Vapaaehtoisilla on tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa suuri merkitys, jotta ne eivät jäisi pelkästään työntekijöiden tehtäväksi. Toimimme itse tarinallisen osuuden vetäjinä ja vastasimme tapahtuman sujuvuudesta.

Halusimme toteuttaa toiminnallisen opinnäytetyön, minkä takia tämä aihe ja tapahtuman järjestäminen kiinnosti meitä. Mielenkiintoamme aihetta kohtaan lisäsi mahdollisuus päästä näkemään alkuperäinen Messy Church Englannissa.

Mielestämme lapsuuteen kuuluu viettää aikaa perheen parissa, joten lähdimme rakentamaan tapahtumaa tämän pohjalta.

2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT JA YHTEISTYÖTAHOT

2.1 Messy Church

Messy Church on järjestetty ensimmäisen kerran Englannissa vuonna 2004, tarkemmin sanottuna pienessä Cowplain–nimisessä kylässä. Paikallisen seurakunnan työntekijät turhautuivat, koska he eivät tavoittaneet toiminnallaan lapsia ja lapsiperheitä. Tämän takia seurakunnassa haluttiin tavoittaa kaikenikäiset ja tuoda heidät yhteen. Seurakunnan työntekijät ajattelivat, että tuomalla erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä yhteen, he pystyisivät kasvamaan kirkkona parhaalla mahdollisella tavalla. Samalla haluttiin auttaa ja tukea perheitä heidän oman uskonsa kanssa. (Messy Church 2013a.) Messy Churchin tarkoituksena on olla kirkko sellaisille ihmisille ja perheille, jotka haluavat kohdata Jeesuksen ja halusivat olla mukana kotiseurakuntansa toiminnassa, mutta eivät syystä tai toisesta pysty osallistumaan perinteiseen sunnuntaiaamuiseen messuun (Messy Church 2013b).

Messy Church on levinnyt Englannista jo useisiin eri maihin. Sitä järjestetään muun muassa Yhdysvalloissa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa. Näiden lisäksi tapahtumaa järjestetään muutamissa Euroopan maissa, kuten Saksassa, Tanskassa, Hollannissa, Norjassa ja Espanjassa. Tällä hetkellä noin 1500 seurakuntaa järjestää Messy Churchia ympäri maailmaa. (Messy Church 2013c.)

2.1.1 Messy Churchin perusajatus

Messy Churchin avulla on haluttu tavoittaa kaikenikäiset, perheelliset ja perheettömät, niin rikkaat kuin köyhätkin mukaan seurakunnan toimintaan. Tapahtuman avulla on voitu parantaa yhteisöllisyyttä ja auttaa kaikenikäisiä ihmisiä kasvamaan heidän uskossaan. (Messy Church 2013a.) Lisäksi Messy Church luo niille ihmisille mahdollisuuden osallistua mukavalla ja rennolla tavalla seurakunnan toimintaan, jotka eivät syystä tai toisesta pääse sunnuntaiaamuiseen messuun (Messy Church 2013b).

Messy Churchista kiinnostuneille on tarjolla koulutusta ja paljon kirjallisuutta, jonka avulla pystyy rakentamaan oman Messy Churchin. Halukkaat voivat tiedustella koulutusta Messy Churchin Internet-sivujen kautta. Messy Churchin kehittämisestä vastuussa olevalta Lucy Moorelta on mahdollista saada joko muutaman tunnin tai koko päivän kestävä koulutus kyseisen tapahtuman pitämiseen ja hinta määräytyy koulutuksen keston mukaan. Koulutus ei kuitenkaan ole välttämättömyys oman Messy Churchin perustamiselle. Kirjallisuuden avulla voi saada hyviä vinkkejä siitä, miten on mahdollista toteuttaa oma tapahtuma, mitä siellä voi tehdä ja mitä asioita pitää ottaa huomioon. Tärkeintä oman Messy Churchin järjestämisessä on se, ettei sitä järjestä yksin vaan järjestämiseen osallistuu työntekijöiden lisäksi myös vapaaehtoisia. (Bridget Shepherd, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012; Messy Church 2013d.)

2.1.2 Messy Churchin sisältö

Messy Church järjestetään yleensä kerran kuukaudessa ja yksi kokoontumiskerta kestää noin kaksi tuntia. Joissain seurakunnissa Messy Church saatetaan järjestää kolmen viikon välein. Seurakunnan toiminnasta ja sen resursseista riippuu, kuinka usein tapahtuma järjestetään. Messy Church sisältää pääsääntöisesti neljä eri osa-aluetta, joiden järjestys voi hieman vaihdella seurakunnasta ja sen työntekijöistä riippuen. (Bridget Shepherd, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012.)

Ensimmäinen osa-alue on the welcome, josta puhumme tässä opinnäytetyössä nimellä saapuminen. Jokaisen Messy Churchin aluksi on noin puolentunnin pituinen saapuminen-osio, jolloin nimensä mukaan odotetaan ihmisiä saapuvaksi. Tänä aikana lapset saavat leikkiä, piirtää ja pelata lautapelejä ja aikuiset voivat nauttia kupin teetä keskustelun lomassa. Samalla on mahdollista tutustua muihin paikalle saapuneisiin ihmisiin ja luoda tällä tavalla yhteisöllisyyttä. Toisena osa-alueena Messy Churchissa on the celebration, jonka nimesimme opinnäytetyöhömme Sanan hippuja –osuudeksi. Tämä osuus sisältää ylistyslaulujen laulamista, Raamatun lukemista, tarinan kertomista sekä rukoilemista ja on keskiään lyhyt, noin 10–15 minuutin pituinen. Kolmas osa-alue on the craft time, jota kutsumme nimellä Hippupisteet ja tällöin on tiedossa yhdessäoloa erilaisen

tekemisen avulla. Yhteinen tekeminen voi olla melkein mitä vain, esimerkiksi askartelua, musisointia, ruoanlaittoa, maalausta, urheilua, leikkejä tai pelejä. Pääajatuksena on, että kaikki voivat osallistua toimintaan iästä riippumatta ja että perheet pääsevät tekemään asioita yhdessä. Neljäs ja samalla viimeinen osa-alue on the meal eli ruokailu, joka voi olla niin lämmin kuin kylmäkin ateria. Yhteisen aterian nauttiminen koetaan Messy Churchissa hyvin tärkeäksi nimenomaan yhteisöllisyyden ja sen lisäämisen takia. (Moore & Leadbetter 2012, 19–20.)

2.2 Opinnäytetyön tavoitteet

Saimme idean opinnäytetyömme aiheeksi koulumme opettajalta Salla Poroputaalta, joka oli kuullut Messy Church –tapahtumasta ja ehdotti samanlaisen konseptin kokeilemistä Suomessa. Ehdotimme uudenlaista tapahtumaa Järvenpään seurakunnan lapsi- ja perhetyön papille Anu Sorjoselle ja hän kiinnostui aiheesta. Aloitimme syksyllä 2012 työskentelyn opinnäytetyön parissa; järjestelimme tutustumismatkaa Englantiin ja ideoimme tapahtuman järjestämistä Suomessa.

Opinnäytetyömme lähtökohtana oli kehittää Järvenpään seurakunnan toimintaa. Tavoitteena oli tuoda uusi seurakuntalaisia osallistava tapahtuman muoto, joka houkuttelisi mukaan myös sellaisia perheitä, jotka eivät seurakunnan toiminnassa tavallisesti käy. Tavoittaaksemme näitä perheitä, tarkoituksena oli järjestää matalan kynnyksen tapahtuma, jossa painopiste olisi lasten ja vanhempien yhteisellä ajalla. Toisena tavoitteena oli saada kaikenikäisiä vapaaehtoisia mukaan ideoimaan ja järjestämään tapahtumaa, jotta se voisi saada hyvän pohjan ja mahdollisen jatkuvuuden Järvenpään seurakunnassa. Tapahtumassa on ideana, että se toteutettaisiin melkein kokonaan vapaaehtoisten voimin myös siksi, että seurakuntalaisten omat tarpeet ja toiveet tulisivat huomioon otetuksi ja mahdollisiksi toteuttaa.

Järvenpään seurakunta oli saanut toiveita, että perheille olisi toimintaa myös viikonloppuisin, jotta arkisin työssä käyvät vanhemmat pääsisivät perheidensä

kanssa osallistumaan. Sorjosen mukaan matalankynnyksen toiminta olisi tervetullutta Järvenpään seurakunnalle (Anu Sorjonen, henkilökohtainen tiedonanto 8.10.2012). Järjestämämme tapahtuma ei ole jumalanpalvelus, vaan sen ytimeenä on yhdessäolo ja yhteisöllisyys yhteisen tekemisen ja ruokailun parissa. Halusimme tapahtuman avulla saattaa eri-ikäiset yhteen. Tarkoitamme tällä sitä, että nuorten ja aikuisten lisäksi myös isoäidit, isoisät ja muut ikäihmiset ovat tervetulleita tapahtumaan vapaaehtoisiksi ja osallistujiksi.

Nimesimme englanniksi kutsutun Messy Church –tapahtuman Pyhän hippuja –tapahtumaksi. Järvenpään seurakunnalta saimme toiveen, ettei tapahtuman nimessä olisi sanaa ”kirkko”, koska heillä on monia tapahtumia, joissa kyseinen sana esiintyy. Nämä tapahtumat ovat pääasiassa jumalanpalveluksia, joten halusimme välttää tämän mielle yhtymän syntymistä meidän tapahtumasta puhuttaessa. Tarkoituksena oli, että tapahtuman nimestä ymmärtäisi sen olevan seurakunnan tapahtuma, mutta ei kuitenkaan jumalanpalvelus. Pyhän hippuja on osuva nimi myös sen takia, että se järjestetään sunnuntaina ja ohjelma on täynnä erilaista toimintaa eri pisteissä eli hipuissa.

2.3 Messy Churchin kaltaiset tapahtumat Suomessa

Kirkon varhaiskasvatus on koko ajan kehittämisen alla. Nykyään keskitytään ajatukseen lapsen ainutlaatuisuudesta. Lapset saavat erityistä sijaa aikuisten hallinnoimasta kirkosta. Lapsi saa olla lapsi ilman aikuisuuden odotuksia ja vaatimuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että lapsille järjestetään kirkossa paljon toimintaa, jossa otetaan syvästi huomioon se, että lapsen ja vanhemmankin ihmisen olemukseen kuuluu leikkiminen. Oppiminen ja kokemusten saaminen tapahtuu liikkuen ja leikkien. (Keskitalo 2005, 10.) Seurakuntien lapsityön keskuksen vuonna 2004 valmistuneessa strategiassa Kohti leikkivää kirkkoa 2010 kirkon toimintaa katsotaan lapsen näkökulmasta (Seurakuntien lapsityön keskus ry i.a.). Tämä strategia on muutamien viime vuosien aikana antanut suuntaa kirkon lapsi- ja perhetyölle. Usko ei ole pelkästään järjen tuomaa tietoa, vaan myös kokemusta Pyhästä eri aisteilla. Leikkivä kirkko ei ole tarkoitettu vain lapsille, vaan siinä pyritään saamaan eri sukupolvet elävään vuorovaikutukseen.

Myös aikuisilla on lupa leikkiä ja löytää itsestään kadonneen lapsen. (Keskitalo 2005, 10; Virtanen 2005, 60.)

Pyhän hippuja –tapahtumassamme käytämme leikkivän kirkon ajatusta. Lapsi saa kokea asioita hänelle ominaisella tavallaan toimia eli liikkuen, leikkien, tutkien ja taiteellisten kokemusten kautta. Nämä ovat lapsen ominaiset tavat toimia ja ajatella. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan (2005, 20) tällainen lapselle luontainen toiminta lisää lapsen hyvinvointia ja sillä on positiivinen vaikutus hänen käsitykseensä itsestään.

Messy Church –tapahtumia ei ole ollut aikaisemmin Suomessa, ainakaan Messy Church nimellä. Sen sijaan Suomessa järjestetään King’s Kids ja Kids’ Action Night –tapahtumia. Sisällöiltään nämä tapahtumat ovat samankaltaisia Messy Church –tapahtuman kanssa. King’s Kids on missionuorten järjestämää yhteiskristillistä toimintaa lapsille ja nuorille, jossa eri sukupolvet toimivat yhdessä (King’s Kids Finland i.a.). Missionuoret on kansainvälinen ja yhteiskristillinen lähetysjärjestö, joka järjestää myös koulutuksia. Järjestön alkuperäinen tavoite oli haastaa nuoria lyhytaikaiseen lähetystyöhön. Nykyään liike keskittyy nuoriin, mutta mukana on kaikenikäisiä lapsista eläkeläisiin asti. (YWAM Finland i.a.) Missionuoret tekevät yhteistyötä eri seurakuntien ja järjestöjen kanssa. King’s Kids toiminta perustuu vapaaehtoisuudelle. (King’s Kids Finland i.a.). Toiminnalla on yhteiset arvot, joiden pohjalta toiminta rakentuu. Paikallisryhmien toiminta voi poiketa toisistaan jonkin verran. Suomessa on tällä hetkellä King’s Kids ryhmiä noin 35 paikkakunnalla. Toiminnan näkyvin osio on lasten ja nuorten laulujen tulkitseminen koreografisin keinoin. Toiminta sisältää myös erilaista urheilua ja leikkejä. (King’s Kids Kuopio YWAM Finland i.a.)

Kids’ Action Night –tapahtumat ovat kolmen tunnin pituisia nyyttikestiperiaatteella toimivia toiminnallisia tapahtumia 7–12-vuotiaille. Ohjelmassa on toimintapisteitä, hauskaa iltaohjelmaa, syömistä, Raamatun opetusta ja ylistystä. Tapahtumissa lasten ja vanhempien yhdessäolo on tärkeää. (Kids’ Action Night i.a.a.) Kids’ Action Night toiminta sai alkunsa vuonna 1996, kun alettiin järjestää toimintaa lapsille ja varhaisnuorille perjantai-illoiksi. Illat pitivät sisällään paljon toimintaa, jotka järjestettiin lapsen ehdoilla. Paikalla oli lapsia, heidän kaverei-

taan ja perheitä. Tapahtuma alkoi levitä eri puolille Suomea, ensin pääasiassa vapaaseurakunnissa ja nykyään Kids' Action Night –tapahtumia järjestetään 60 eri paikkakunnalla. (Kids' Action Night i.a.b.) Järvenpään vapaaseurakunta on järjestänyt vuodesta 2002 alkaen Kids' Action Night –toimintaa. Perjantai-iltaisina kerran kuukaudessa järjestettävässä Kids' Action Nightissa on alakoululaisille ohjelmaa. Ohjelma koostuu näytelmistä, kilpailuista, lauluista, toimintapisteistä ja jättinyyttäreistä. (Arkki i.a.)

2.4 Järvenpään seurakunta

Järvenpäässä on noin 40000 asukasta (Järvenpää i.a.), joista noin 28700 on Järvenpään seurakunnan jäseniä (Järvenpään seurakunta i.a.a). Toteutimme opinnäytetyönämme lapsiperheille suunnatun Pyhän hippuja –tapahtuman, joka pohjautuu englantilaiseen Messy Church –tapahtumaan. Yhteistyökumppanimme oli Järvenpään seurakunnan lapsi- ja perhetyön pappi Anu Sorjonen. Lapsi- ja perhetyössä toimivat lastenohjaajat, lapsityönohjaajat, perhe-työntekijä, lapsi- ja perhetyön pappi, perhekerhonohjaajat ja pyhäkoulunohjaajat. Lisäksi toiminnassa on mukana vapaaehtoisia. (Toimintaa ja tapahtumia 2013, 8.)

Järvenpään seurakunnalla on kattavasti toimintaa kaikenikäisille. Perheille järjestetään sunnuntaisten kello 10 messujen lisäksi perhe- ja puuhamessuja. Puuhamessuissa lapset pääsevät osallistumaan toteutukseen ja messut päättyvät yhteiseen ruokailuhetkeen. Perhemessuissa sisältö on lapsiperheille suunnattu ja toteutus tapahtuu pääasiassa työntekijöiden voimin. (Anu Sorjonen, henkilökohtainen tiedonanto 8.10.2012.) Perheillä on mahdollista osallistua messujen lisäksi perhekerhoihin, jotka ovat tarkoitettu lähinnä päivisin kotona oleville perheille. Kerhojen kokoontumisajankohta on arkisin aamupäivällä. (Järvenpään seurakunta i.a.b) Perhekerhoihin ei siis ole mahdollista osallistua sellaisten perheiden, joiden vanhemmat ovat töissä aamu kahdeksasta iltapäivään.

Vapaaehtoistoimintaa Järvenpään seurakunnalla on monen eri työmuodon parissa. Vapaaehtoisia tarvitaan diakoniatyössä lähimmäispalveluun, jossa on tarkoitus toimia ystävänä ja lähimmäisenä perheille, lapsille, vanhuksille ja yksinäi-

sille (Järvenpään seurakunta i.a.c). Lähetystyössä on monta vaihtoehtoa toimia vapaaehtoisena, esimerkiksi erilaisiin lähetysmyyjäisiin ja tilaisuuksiin osallistumalla (Järvenpään seurakunta i.a.d). Seurakuntalaisilla on mahdollisuus osallistua messujen toteuttamiseen ilmoittautumalla itselle sopivaan messuun Järvenpään seurakunnan Internet-sivuilla (Järvenpään seurakunta i.a.e). Vapaaehtoisia tarvitaan näiden lisäksi kirpputoreilla, yhteisvastuukerääjinä, pyhäkoulun opettajina ja kerhonohjaajina (Järvenpään seurakunta i.a.f).

3 LAPSET JA PERHEET KIRKON VARHAISKASVATUKSESSA

3.1 Perheet suomalaisessa yhteiskunnassa

Suomalaisessa yhteiskunnassa asiat ovat keskimäärin hyvin, koska noin kaksi kolmasosaa nuorista on saanut elämälleen hyvät lähtökohdat. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että ongelmat kasautuvat aina samoille nuorille ja samoihin perheisiin. Yhdellä kolmasosasta kehitys on huolestuttavaa. Nykyään hyvin ja huonosti voivat lapset jakautuvat selkeämmin omiin ryhmiinsä. (Kirkkohallitus 2010b, 29.)

Perherakenteet ovat olleet muutoksessa viimeisten vuosikymmenien aikana. Lapsiperheiden määrä on vähentynyt ja vallitsevana perhemuotona on kahden ihmisen avioliitto. Avioliitossa olevat vanhemmat ja heidän lapsensa muodostavat lapsiperheistä yleisimmän rakenteen. Uusperheiden lukumäärä on koko ajan nousemassa, vaikka tahti on melko hidasta. Muutoksia perheisiin on tuonut myös lasten saaminen vanhemmalla iällä ja yksilapsisten perheiden lisääntyminen. (Kirkkohallitus 2010b, 29.)

Perherakenteiden muutoksien lisäksi perhe-elämään vaikuttavat monikulttuurisuuden lisääntyminen ja informaatioteknologia. Monikulttuurisuus lieventää ennakkoluuloja eri kulttuuritaustaisia kohtaan, mutta lisää sitoutumattomuutta johonkin tiettyyn uskontoon, koska vakaumuksen rakentamiseen on tarjolla monia eri lähteitä. Tämä tuo haasteita seurakunnan lapsi- ja perhetyölle. Informaatioteknologian muutokset ovat mahdollistaneet nopean tiedon siirtymisen. Maailmalla tapahtuvat asiat siirtyvät nopeasti lasten tietoisuuteen ja he joutuvat käsittelemään todella vaikeita elämään liittyviä asioita. (Kirkkohallitus 2010b, 30–31.)

Perhe on lapselle erittäin tärkeä kasvupohja, mutta perheiden sosiaaliset verkostot ovat nykyisin melko pieniä. Perheiden läheisten ihmisten määrä on vähentynyt ja siksi lapsilla on liian vähän pysyviä aikuissuhteita tukemassa lapsen kasvua ja kehitystä. Oppimiseen ja kypsyymiseen lapsi tarvitsee vuorovaikutusta ikäistään vanhempien kanssa. Lapset haluavat viettää aikaa vanhempien kans-

sa ja kaipaavat sitä. Saara Kinnusen mukaan tutkimuksissa on todettu lasten ja vanhempien yhteisen ajan määrän ja laadun vaikuttavan lapsen hyvinvointiin. Lapsilla on muuta toimintaa vanhempien poissaolon aikana, jolloin televisio, kaverit ja Internet-maailma tulevat lapselle tutummaksi. Myönteinen suhde omaan perheeseen on vaikutuksessa lapsen positiiviseen sosiaalisen käyttäytymiseen. (Ahtiainen 2004, 155; Kinnunen 2011, 143–144.)

3.2 Kirkon varhaiskasvatus

Kirkon varhaiskasvatus määritellään kasvatukseksi, joka toteutuu alle kouluikäisten lasten ja heidän vanhempiensa kanssa. Kirkon varhaiskasvatus on kuitenkin jatkumo, joka ulottuu varhaisnuorisotyötoimintaan saakka. Ennen lapsen syntymää lapsi on jo seurakunnan työntekijän ajatuksissa ja rukouksissa. Kasvettuaan lapsi voi osallistua koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhoihin sekä perhejumalanpalveluksiin yhdessä perheensä kanssa. Kirkon varhaiskasvatusta toteutetaan päivä- ja perhekerhoissa, perheille suunnatuissa jumalanpalveluksissa ja kirkkohetkissä sekä erilaisten leirien ja retkien yhteydessä. Näin tavoitetaan alle kouluikäisiä sekä varhaiskasvatuksen toiminnan alla olevia lapsia ja perheitä. Kirkon varhaiskasvatuksessa työskentelee pääsääntöisesti lastenohjaajia, lapsityönohjaajia ja lapsi- ja perhetyön pappeja. Perheiden kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kirkon varhaiskasvatuksessa työskentelevät toimivat yhteistyössä yhteiskunnan varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa. Työssä on tärkeää kristillisen kasvatuksen toteuttaminen varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Kirkon varhaiskasvatuksesta käytetään myös käsitettä lapsi- ja perhetyö. (Kirkkohallitus 2008, 10–11.)

Kirkon varhaiskasvatus pohjautuu Raamatun kaste- ja lähetyskäskyyn sekä lasten evankeliumiin. Kasteessa Jumala ottaa jokaisen omaksi lapsekseen ja kas-tettu tulee kirkon täysivaltaiseksi jäseneksi. Kasteen vaikutus kannattelee koko elämän. Ihminen tarvitsee läpi elämänsä rakennusaineita kristilliselle kasvulleen ja uskonelämälleen. Kasteen perusteella jokainen lapsi on oikeutettu saamaan kristillistä kasvatusta. (Kirkkohallitus 2008, 26.)

Jeesus sanoo: "Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti." (Matt. 28:18–20.)

Jeesuksen luo tuotiin lapsia, jotta hän koskisi heihin. Opetuslapset moittivat tuojia, mutta sen huomattessaan Jeesus närkästyi ja sanoi heille: "Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse." Hän otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä. (Mark. 10:13–16.)

Kirkko haluaa parantaa lasten, nuorten ja perheiden mahdollisuutta kohdata armollinen Jumala sekä siirtää uskon traditiota sukupolvilta toisille. Seurakunta avustaa lasta ja hänen kotiaan löytämään vastauksia elämän peruskysymyksiin, kuten kuka olen, mihin kuuluun ja mikä on elämän tarkoitus. (Virtanen 2005, 63–64.) Kasvatuskumppanuutta perheen kanssa pidetään erittäin tärkeänä. Yhteistyö perheen kanssa on käytännössä kohtaamisia ja keskusteluja kirkon tapahtumissa ja toimituksissa. Kasvatuskumppanuuteen liittyy vahvasti myös kastekumppanuus. Kun lapsi kastetaan, seurakunta sitoutuu tukemaan lasta, perhettä ja kummeja lapsen kristillisessä kasvatuksessa. (Kirkkohallitus 2008, 10,15.)

Kirkon varhaiskasvatuksen ohella puhutaan helposti pelkästä lapsityöstä. Tätä termiä käyttäessä olisi hyvä muistaa, ettei toiminta nimikkeestään huolimatta kohdistu pelkästään lapsiin, vaan myös perheisiin. Perhelähtöisessä seurakuntatyössä on tärkeää kasvattajan kuuntelu, luottamuksen rakentaminen ja asiantuntijaneuvojen antaminen sekä tarpeen vaatiessa erikoisasiantuntijalle ohjaaminen. (Kantola 2004, 114–115.) Seurakunnan toimintaan kuuluvat myös työntekijöiden perheet eikä pelkästään vain seurakuntalaisten perheet (Minäkö perhetyöntekijä 2009, 3).

3.3 Lapsiperheet kirkon varhaiskasvatuksessa

Perheiden säännöllinen osallistuminen heille järjestettävään toimintaan seurakunnassa mahdollistaa yhteyden kokemisen sekä aikuisilla että lapsilla. Yhteiset kokoontumiset virkistävät ja antavat voimaa. Aikuisilla on mahdollisuus keskustella keskenään kasvatukseen, perheeseen ja parisuhteeseen liittyvistä asioista ja näin saada tukea toisiltaan. Seurakuntayhteys ja hiljentyminen ovat tärkeitä kokemuksia, joita koko perheen olisi tärkeää saada kokea. (Alopaeus-Karhunen & Wennermark 2004, 22.)

Vanhemmat voivat auttaa lapsiaan solmimaan uusia kaverisuhteita seurakunnan tapahtumissa. Kaverit ovat lapsille todella tärkeitä, ja jo olemassa olevien kaverisuhteiden avulla seurakunnan toimintaan on helpompi osallistua. Kaverien ja omien vanhempien lisäksi myös muut aikuiset ovat lapsille tärkeitä. Toisen aikuisen kanssa keskusteleminen saattaa johtaa sellaisiin aiheisiin, joita ei omien vanhempien kanssa tulisi otettua puheeksi. (Kinnunen 2011, 91, 101.)

Perheille suunnattujen tapahtumien suunnittelussa lapset tulisi ottaa huomioon sellaisina kuin he ovat. Keskittymis- ja vastaanottokyvyt ovat rajalliset, joten lapsen jaksaminen ei ole samaa tasoa kuin aikuisten. Lapset ovat myös seurakunnan täysvaltaisia jäseniä, joten heille tulisi antaa tilaa seurakunnassa palvelutehtävien tekijänä, jotta hekin voisivat kokea palvelemisen iloa. Palvelutehtävien ideoiminen lapsille on kuitenkin melko työlästä, joten työntekijät helposti tekevät asiat itse. Työntekijöillä ei kuitenkaan riitä resurssit kaikkeen tekemiseen ja suunnitteluun, joten vapaaehtoisia vanhempia tarvitaan seurakunnan toiminnassa. Vanhempien toimiminen vapaaehtoisena antaa heille mahdollisuuden uusiin ystävyysuhteisiin toisten vanhempien kanssa. (Kinnunen 2011, 93, 96, 100.)

4 KRISTILLINEN KASVATUS

4.1 Johdatus kristilliseen kasvatukseen

Kasvatus edellyttää kasvatettavan ja kasvattajan välistä vuorovaikutusta ja sillä pyritään muutokseen sekä kasvatettavan kokonaisvaltaisen kehityksen tukemiseen. Kasvatus on siis tiettyyn päämäärään tähtäävää sekä arvoihin sitoutunutta toimintaa. Kristillisestä kasvatuksesta puhutaan silloin, kun kasvattajan päämääränä on opettaa kasvatettavalle kristillistä perinnettä, jolloin kasvatukseen sisältyvät kristilliset tavoitteet. Kristillisen kasvatuksen painotus määräytyy aina sen mukaan, mistä kirkkokunnan tunnuksesta on kyse. (Muhonen & Tirri 2008, 64–67.)

Perustana kristilliselle kasvatukselle on kristillinen ihmiskäsitys. Kristillisessä kasvatuksessa kasvattaja toteuttaa kasvatustehtävänsä kristinuskoon tukeutuen ja turvaten. Kyse on pääasiassa ihmisen ja Jumalan välisestä suhteesta sekä siitä, että ihminen vastaa omista teoistaan niin itselleen, toisilleen kuin Jumalallekin. Kristillisessä kasvatuksessa tiedostetaan Jumalan rakkaus ihmisiä kohtaan ja siihen sisältyy tietyt peruskäsitykset oikeasta ja väärästä. (Räsänen 2008, 287–288.)

Uskontokasvatus ja uskonnollinen kasvatus sekoitetaan usein toisiinsa, sillä niitä pidetään toistensa synonyymeinä. Todellisuudessa ne ovat kaksi eri käsitettä. Uskontokasvatuksella nimittäin tarkoitetaan kasvatusta, joka ei ole sitoutunut mihinkään uskonnolliseen tunnukseen. Näin esimerkiksi koulujen uskonnon opetus on uskontokasvatusta, jossa opetus sisältää eri uskontojen opetusta. Uskonnollisella kasvatuksella tarkoitetaan puolestaan sitä, että kasvatus on sidottu johonkin tiettyyn uskontokuntaan, kuten kristinuskoon, jolloin kasvatus on tunnustuksellista. Kristillinen kasvatus voidaan siis nähdä myös yhtenä uskonnollisen kasvatuksen muotona, jolloin sen yksi tärkein tavoite on kristilliseen uskoon ja sen arvoihin kasvattaminen. Kristillisen ajattelun mukaan usko on aina Jumalan lahjoittama lahja, eikä sitä voi synnyttää kasvatuksen avulla.

Kuitenkin kristillinen kasvatus voi toimia ihmisen uskoa tukevana ja vahvistavana asiana. (Muhonen & Tirri 2008, 66–67.)

Kristillinen kasvatus voidaan samaistaa seurakunnan jäsenille annettuun kasteopetukseen. Tällöin kristillisen kasvatuksen tavoitteena on tukea seurakunnan jäsenien uskon kasvamista sekä uskossa pysymistä. Kaikki seurakunnan toimintaan osallistuvat ihmiset eivät välttämättä ole kastettuja seurakunnan jäseniä eikä kristilliseen kasvatukseen osallistuakseen tarvitse olla kasteen saanut. Kirkon kasvatustoiminta voidaan käsittää kristilliseksi siitä huolimatta, vaikka osa osallistujista olisi muita kuin kastettuja seurakuntalaisia. Kristillisen kasvatuksen toteutuminen ei ole riippuvainen osallistujien vakaumuksesta, vaan siitä millaiset arvot ja käsitykset itse kristillisellä kasvattajalla on. Kasvatuksen voidaan siis ajatella olevan kristillistä silloin, kun kasvattajan omista ajatuksista ja arvoista toteutuu kristinuskon periaatteet. (Muhonen & Tirri 2008, 67.)

4.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet

Kristillistä kasvatusta voidaan kuvata kuuden, jatkuvasti toisiinsa yhteydessä olevan ulottuvuuden avulla. Näitä ulottuvuuksia ovat opillinen, rituaalinen, kokemuksellinen, eettis-moraalinen, huolenpidollinen sekä pedagoginen. Opillinen ulottuvuus sisältää kristinuskoon kuuluvien oppien ja uskomusten eteenpäin välittämistä. Opillisessa ulottuvuudessa Raamatunkertomukset ovat keskeisessä asemassa. Kasvattajan tärkeänä tehtävänä on kristillisten oppien lisäksi kertoa kasvatettaville Raamatusta sekä rakastavasta Jumalasta. (Muhonen & Tirri 2008, 77–78.)

Rituaalisella ulottuvuudella tarkoitetaan kristillisiä tapoja ja perinteitä, joihin lukeutuvat muun muassa jumalanpalvelukseen osallistuminen, rukoileminen sekä hengellisten laulujen laulaminen. Osallistujat voivat tuntee yhteenkuuluvuutta yhteisten rituaalien avulla ja samalla he oppivat sellaisia tapoja ja perinteitä, sekä niihin liittyviä perimmäisiä ajatuksia, jotka kuuluvat heidän uskoonsa. Kokemuksellinen ulottuvuus sisältää käsityksen tunnepitoisesta kasvatussuhteesta. Tämän lisäksi lapselle on mahdollista kristillisen kasvatuksen avulla tarjota

kokemus rakastavasta, turvallisesta ja läsnä olevasta Jumalasta. Kokemuksellisen ulottuvuuden avulla voidaan tuoda esille sitä tosiasiaa, että usko on kokonaisvaltaista turvautumista ja luottamista Jumalaan, eikä pelkästään ulkoa opittuja tapoja tai asioiden pitämistä totena. Kokemuksellisessa ulottuvuudessa kasvatusta halutaan toteuttaa niin, että se vaikuttaisi kasvatettavan koko elämään hyvällä ja positiivisella tavalla. (Muhonen & Tirri 2008, 78–79.)

Eettis-moraalinen ulottuvuus kuuluu myös kristilliseen kasvatukseen ja tällä tarkoitetaan eettisiä periaatteita sekä moraalikasvatusta. Kultainen sääntö sekä rakkauden kaksoiskäsky ovat oleellisia asioita eettis-moraalisessa ulottuvuudessa. Niissä on kyse vastuusta sekä lähimmäisten rakastamisesta. (Muhonen & Tirri 2008, 79.)

Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. (Matt. 7:12.)

Kun fariseukset kuulivat, että Jeesus oli tukkinut saddukeuksilta suun, he kokoontuivat neuvonpitoon. Sitten yksi heistä, joka oli lainopettaja, kysyi Jeesukselta pannakseen hänet koetukselle: ”Opettaja, mikä on lain suurin käsky?” Jeesus vastasi: ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat.” (Matt. 22:34–39.)

Yksi kristillisen kasvatuksen tehtävä on opettaa kasvatettaville hyviä tapoja, tärkeitä arvoja sekä huolehtimaan lähimmäisistään, minkä takia kristillinen kasvatusta on arvokasvatusta. Eettis-moraalinen ulottuvuus toteutetaan tiedon kertomisen lisäksi käytännössä. Ei riitä, että kasvatettavalle vain opetetaan hyviä arvoja ja periaatteita, vaan kristilliseen kasvatukseen sisältyy niiden toteuttamista käytännössä ja jokapäiväisessä elämässä. Huolenpidollinen ulottuvuus painottaa, että kristillinen kasvatusta kuuluisi luontevana osana arkea ja jokapäiväistä elämää tarjoten kasvatettavalle turvallisen ympäristön, huolenpitoa ja rakkautta. Kasvattajan tulee huolehtia kasvatettavan perustarpeista ja ylläpitää positiivista ilmapiiriä kasvatettavan kanssa. Kristillinen kasvatusta on siis pitkälti tavalliseen arkeen ja elämään kuuluva asia. Kristilliseen kasvatukseen kuuluu myös pedagoginen ulottuvuus, jossa kasvattajan rooli ja tehtävä korostuvat. Kasvatuksessa käytettävät menetelmät perustuvat kasvatustieteeseen, eli kristillisessä kas-

vatuksessa ei ole omaa kasvatuksellista menetelmää. Kerronta ja keskustelu edustavat perinteisiä kristillisessä kasvatuksessa käytettäviä menetelmiä. (Muhonen & Tirri 2008, 79–81.) Räsänen (2008, 288) mukaan sellaiset lähestymistavat, jotka kunnioittavat ihmisarvoa, kasvatettavaa sekä Jumalaa, soveltuvat hyvin kristillisessä kasvatuksessa käytettäviksi menetelmiksi.

4.3 Kristillisen kasvatuksen toteuttaminen

Kasvattajalta ei edellytetä kristillistä vakaumusta, jotta hän voi toimia kristillisenä kasvattajana, mutta hänen tulee sitoutua kristillisiin arvoihin ja tavoitteisiin. Kristillisen kasvattajan tulee pohtia kasvatuksen sisällölliset tavoitteet, ratkaisut sekä erilaiset kasvatustavat. (Muhonen & Tirri 2008, 81.) Näiden lisäksi täytyy huomioida kasvatettavan ikä- ja kehitystaso, kulttuuritekijät sekä kasvuympäristö. Ihminen kasvaa, kehittyy ja muuttuu elämänsä aikana ja sama tapahtuu myös ihmisen uskonnollisuudelle. Ihmisen uskon muuttuessa ja kehittyessä jatkuvasti, kasvattaja tarvitsee herkkyyttä ymmärtää, mitkä ovat kasvatettavan edellytykset tiedon käsittelyyn. Kasvattajan tulee osata kuitenkin haastaa kasvatettavaa ajattelemaan uskonasioita syvällisemmin. (Räsänen 2008, 292–293.)

Lapsi käsittelee kaikkia elämäänsä liittyviä asioita, usko mukaan lukien, sellaisilla tavoilla, mitkä ovat hänelle luonteenomaisia. Lapselle luontaisia toimintatapoja ovat yksin tai yhdessä leikkiminen, ihmetteleminen, laulaminen, askartelu, kisailu sekä hiljentyminen. Näiden tapojen kautta lapset elävät ja toimivat toistensa kanssa keskenään, mutta niiden avulla lapsi käsittelee samoin suhdetaan Jumalaan. Tämän takia on erityisen tärkeää, että lapselle ominaiset tavat toimia toteutuvat ja ovat mahdollisia seurakunnan lapsi- ja nuorisotyössä. Lapselle on tärkeää antaa mahdollisuus käsitellä uskonasioita hänelle luontaisella tavalla. Uskon syntymiseen ja hengelliseen elämään liittyy merkittävänä asiana ilo, joka ilmaisee ihmisen ja Jumalan välisestä yhteydestä. Ilon ja hauskuuden kautta on helpompaa käsitellä erilaisia elämän kysymyksiä, joten niiden avulla onnistuu myös kristilliseen uskoon liittyvien asioiden käsitteleminen. Lapselle ominainen ilo tulee parhaiten esille, kun lapsi saa olla ja toimia turvallisessa

ympäristössä kokonaisvaltaisesti omana itsenään. Lapselle turvallisen toimintaympäristön takaaminen on tärkeää, sillä silloin lapsen toimintaan tulee mukaan puhdas ilo, joka edesauttaa lapsen uskonnollista kasvua. (Jokela 2010, 240–243.)

5 VAPAAEHTOISTOIMINTA

Vapaaehtoistoiminnan nimitykset ovat muuttuneet aina yhteiskunnallisten muutosten eri vaiheissa. Talkootyö, armeliaisuus, vapaa huoltotyö ja hyväntekeväisyys ovat käsitteitä, joiden sisällöt ovat samoja vapaaehtoistoiminnan kanssa. Viimeisten vuosikymmenien aikana käsitteinä on käytetty vapaaehtoistointaa, vapaaehtoisuutta ja vapaaehtoistyötä. (Yeung 2005, 14.) Vapaaehtoistointa on spontaanisti syntyviä tekoja yhteisön tai toisten ihmisten hyväksi. Se voi olla myös organisoitua, jos taustalla on esimerkiksi seurakunta tai järjestö. Vapaaehtoistointa tapahtuu vapaa-ajalla ja sen ominaisuuksia ovat vapaaehtoisuus ja palkattomuus. Sen muotoja ovat hyväntekeväisyys, avun antaminen, vertaistuki, edunvalvonta, osallistuminen ja kampanjointi. Vapaaehtoistointaan tarvitaan myös työntekijöitä, jotka mahdollistavat puitteet toiminnan toteuttamiseen ja organisoimiseen. Vapaaehtoistointaan tarvitaan riittävästi resursseja. Ilman aikaa, rahaa ja vapaaehtoisia toiminta ei onnistu. (Harju, Niemelä, Ripatti, Siivonen & Särkelä 2001, 7, 77.)

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto on koonnut järjestöille ja seurakunnille yhdessä Suomen Punaisen Ristin ja Kirkon Diakonia- ja yhteiskuntatyön keskuksen kanssa vapaaehtoistoiminnan koulutusaineiston, jossa kerrotaan vapaaehtoistoiminnan periaatteet. Periaatteina ovat vastavuoroisuus ja tasa-arvoisuus. Toiminta rikastuttaa molempia osapuolia ja on mahdollista, että auttajan ja saajan osapuolet vaihtelevat eri ajankohtina. Vapaaehtoistointinnassa kohtaa erilaisia ihmisiä, mutta kenelläkään ei ole valtaa toiseen ihmiseen erilaisuuden takia. Asiat tulee hoitaa puolueettomasti. Vapaaehtoistointinnassa kehtään ei pakoteta mihinkään ja toimintaan mukaan tuleva saa kieltäytyä sellaisesta työskentelystä, joka ei tunnu itselleen sopivalta. Toiminnasta ei saa rahallista palkkaa, joten se ei ole ammattityötä, vaikka siihen olisi koulutus. Elämäkokemus ja elämäntaidot antavat pohjaa vapaaehtoisen työhön. Apua tarvitsevalle voi antaa tukea ja neuvoja, mutta jokaisella on päätäntävalta omasta elämästään. Osa periaatteista liittyy suoraan henkilöön, joka toimii vapaaehtoisena. Hänen tulee olla luotettava ja vaitiolovelvollinen. Luvatut asiat tulee hoitaa ajallaan ja tietyt asiat ovat luottamuksellisia. Toiminta vapaaehtoisena saattaa

olla henkisesti todella rankkaa ja kuormittavaa. Periaatteena on, että vapaaehtoisella on mahdollisuus saada tukea ja rohkaisua toimintaansa koulutuksilla tai kokemusten jakamisella toisten vapaaehtoisten kanssa. Vapaaehtoistoiminnassa tärkeää on toimia omien kykyjensä mukaan tehden parhaansa. (Harju ym. 2001, 34–35.)

Kirkon vapaaehtoistoiminta perustuu Jeesuksen esimerkkiin ja ajatukseen, että kaikki ihmiset ovat lähimmäisiä. Jokainen on samanarvoinen Jumalan edessä ja kaikilla on velvollisuus auttaa lähimmäistään. Kirkon vapaaehtoistoiminnan lähtökohtina ja periaatteina ovat kultainen sääntö ja rakkauden kaksoiskäskey. Raamatussa olevat ohjeet kertovat millainen toiminta on hyvää ja oikeaa. Samaistuminen toisen ihmisen asemaan on oikeaa ja hyvää auttamista. Kultaisen säännön ohje toimii myös kirkon ulkopuolella tapahtuvassa vapaaehtoistoiminnassa, koska se on yleispätevä ja universaali. (Harju ym. 2001, 17–27.)

Seurakunnilla on paljon organisoitua vapaaehtoistoimintaa. Yhteisvastuukeräyksiä on järjestetty jo yli 60 vuotta. Vuosittain järjestettävään keräykseen osallistuu noin 40 000 vapaaehtoista, jotka esittelevät keräyksen tavoitteita keräämisen ohella ja osallistuvat erilaisten tempauksien järjestämiseen. Palveleva puhelin työllistää nykyään paljon vapaaehtoisia, joita seurakunnan työntekijät valitsevat ja kouluttavat. Tarkoituksena palvelevassa puhelimesta on auttaa keskustelun avulla hädässä olevaa lähimmäistä luottamuksellisesti ja nimettömästi. (Harju ym. 2001, 67–69.)

Seurakunnan organisoidussa vapaaehtoistoiminnassa vapaaehtoisen rooli on useimmiten tukihenkilönä toimiminen. Päihde- ja kriminaalityössä tukihenkilöt vierailevat vankiloissa vankien tukihenkilöinä ja pakolaisten vastaanottoaika-kunnilla heidän tehtävänä on lisätä maahanmuuttajien kommunikointia kanta-väestön kanssa. Työttömien tuessa vapaaehtoisen tehtävänä on avustaa ihmisiä saamalla heidän omat voimavarat käyttöönsä. Tarkoituksena ei siis ole tehdä asioita työttömän puolesta. Näiden vapaaehtoistoiminnan muotojen lisäksi seurakunnilla on tilapäistä lastenhoitoapua eli äidikepalvelua ja lähimmäispalvelua, jota kutsutaan kammaritoiminnaksi. Kammarit ovat kokoontumispaikkoja kaikenikäisille ja siellä välitetään vapaaehtoistoiminnan palveluja. Suurimmissa

kaupungeissa toimii ruokapankkeja, joiden tarkoitus on antaa maksutonta ruoka-avustusta ja talousneuvontaa niitä tarvitseville. (Harju ym. 2001, 68–74.)

Vapaaehtoistoiminta houkuttaa ihmisiä, koska siitä saa antamisen ja saamisen elämyksiä. Saamisen elämykset ovat itsensä toteuttamista ja henkilökohtaisen hyvinvoinnin saamista, joka ilmenee positiivisena mielialana. Vapaaehtoistoiminta on paikannut monen vanhuksen tyhjyyden tunnetta heidän jäätyään eläkkeelle. Tyhjät päivät ovat saaneet sisältöä tekemisen ohella ja tarpeellisuuden ja kuuluvuuden tunteet ovat lisääntyneet. (Yeung 2005, 109–110.)

6 YHTEISÖLLISYYS

6.1 Yhteisöllisyys käsitteenä

Yhteisöllisyyden käsitettä on hankala määritellä, koska sille ei ole olemassa vain yhtä ainoa, yksinkertaista määritelmää. Markku T. Hyyppä (2002, 48–51) kertoo yhdeksi yhteisöllisyyden määritelmäksi ihmisten keskuudessa vallitsevan hyvántahtoisuuden sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen, joka toteutuu yksilöiden ja perheiden välillä. Hyyppä mainitsee myös ihmisten välisen luottamuksen sekä yhteiskunnan toimintaa parantavat verkostot yhteisöllisyyden määritelmäksi. Yhteisöllisyydellä voidaan edistää ihmisten hyvinvointia, sillä ihmisten keskinäisen suhdeverkoston ollessa hyvin tiivis ihmisten välinen luottamus lisääntyy ja samalla ihmisten hyvinvointi paranee.

Nykyään yhteisöllisyys on heikentynyt Suomessa. 1950-luvun tiivis yhteisöllisyys on muuttunut 2000-luvulla väljemmäksi ja moniulotteisemmaksi. Nykyään voidaan puhua enemminkin yksilöllisestä yhteisöllisyydestä. Tällä tarkoitetaan sellaista yhteisöllisyyttä, jossa jokaisen ihmisen yksilöllisyydelle on annettu tilaa. (Harju 2005, 72–73.) Ihmisten muuttaminen asuinpaikasta toiseen on lisääntynyt ja muuttoja saatetaan tehdä useita kertoja elämän aikana. Näin ollen kaikkiin naapureihin ei välttämättä tutustuta kunnolla eikä tiivistä naapuriyhteisöä muodostu muuttoaktiivisuuden takia. Tämän takia ihmisten merkityksellisimmät yhteisölliset suhteet muodostuvat sellaisten ihmisten kanssa, jotka asuvat jossain muualla kuin naapurustossa. (Aro 2011, 55.)

Nykyteknologia mahdollistaa ystävien ja tuttavien kanssa kommunikoinnin sähköisesti oman kodin rauhassa. Yhteisöllisiä suhteita ylläpidetään yhä enemmän kodista käsin teknologian avulla ja tapaamiset kahviloissa tai ravintoloissa ovat vähentyneet. Fyysiset tapaamispaikat eivät ole kuitenkaan käyneet täysin merkityksettömiksi, mutta ihmisten alueellisen liikkuvuuden takia yhteisöllisiä suhteita ylläpidetään enemmän erilaisten kommunikaatiovälineiden avulla. (Aro 2011, 55.)

6.2 Uskonnollinen yhteisö

Suurin osa suomalaisista käy harvoin kirkossa. Yleisimmät uskonnolliset tapahtumat, joihin suomalaiset osallistuvat, ovat joulukirkko sekä erilaiset kirkolliset toimitukset, kuten kaste, häät tai hautajaiset. Suomalaisten kirkossa käynnin vähyydestä huolimatta monet ihmiset rukoilevat silloin tällöin ja pohtivat Jumalaa ja uskontoon liittyviä asioita. Monissa perheissä lapsille opetetaan iltarukousta, vaikka muuten uskonnollisuus ja kirkossa käyminen olisivat perheessä vähäistä. (Lehtonen 2005, 86.)

Syy siihen, että suomalaiset käyvät vähän kirkossa, voi johtua osittain siitä, että Suomessa jumalanpalvelus- ja juhlaperinne elää hyvin vahvana. Näiden perinteiden yksi ominaispiirre on se, että lapsi koetaan mahdollisena uhkana ja häiriönä aikuiselle yhteisölle. Lapsen avoin ja spontaaninen käyttäytyminen näissä tilaisuuksissa koetaan rikkovan tilaisuuteen liittyvän virallisuuden ja muodollisuuden. Näin ollen vanhemmat jättäytyvät lastensa kanssa pois jumalanpalveluksista ja erilaisista juhlista. Tämä on harmillista, sillä jokainen ihminen, niin lapsi kuin aikuinenkin tarvitsee yhteisöä kasvaakseen omassa uskossaan. Seurakuntayhteisön tuki jokaisen yksilön uskolle on tarpeellista, jotta uskon asioita voi pohtia yhdessä ja keskustella niistä. Tämän takia kirkossa ja sen lapsi- ja nuorisotyössä on tuettava ja edesautettava sosiaalisuutta ja yhteisöllisyyttä. Jumalanpalvelukset, juhlat ja muut kirkon järjestämät tapahtumat olisivat entistä arvokkaampia, jos lasten lisäksi tapahtumaan osallistuttaisiin koko perheen voimin. (Jokela 2010, 243–244.)

Osallistuakseen uskonnolliseen yhteisöön tai tapahtumiin, ihmisen ei kuitenkaan tarvitse olla aktiivinen uskossaan. Tämä kertoo uskonnollisissa yhteisöissä vallitsevasta yleisestä yhteisöllisyydestä, jossa ollaan suvaitsevaisia muita ihmisiä kohtaan. (Hyypä 2002, 144.) Ajatus suvaitsevaisuudesta on kuitenkin ristiriidassa lapsen häiritsevään käyttäytymiseen esimerkiksi jumalanpalveluksissa. Suvaitsevaisuuden tulisi koskea lapsia sekä uskonsa kanssa kamppailevia ihmisiä. Hyypä muistuttaa, että luottamus on hyvin keskeinen asia myös uskonnollisuudessa. Luottamuksen lisääntyminen uskonnollisen yhteisön muita jäse-

niä ja Jumalaa kohtaan voi lisätä yhteisöllisyyttä. Mitä enemmän toisiin ihmisiin luottaa, sitä myöden yhteisöllisyys kasvaa. (Hyyppä 2002, 144–145.)

7 TAPAHTUMAAN VALMISTAUTUMINEN

7.1 Tutustumismatka Englantiin

Opinnäytetyömme aiheen varmistuttua ja yhteistyötahon kanssa neuvoteltamme, aloimme pohtia mahdollista tutustumismatkaa jonnekin Englannin seurakuntaan ja heidän Messy Churchiin. Ajattelimme, että saisimme tutustumismatkan avulla konkreettisemmän kuvan ja ymmärryksen siitä, minkälainen Messy Church on ja mitä kaikkea se sisältää. Tutustuimme Messy Churchin Internet-sivuihin, jota kautta lähetimme kyselyn siitä, että miten voisimme päästä vierailemaan johonkin seurakuntaan ja heidän järjestämään Messy Churchiin. Kyselyymme vastasi Messy Churchin hallinnoija Carole Alder, joka ehdotti meille vierailumaaksi Tanskaa, koska se olisi lähellä Suomea. Halusimme kuitenkin vierailumaaksi Englannin, jotta kielimuuri olisi mahdollisimman pieni. Pohdimme, että väärinymmärretyksi tulemisen riski olisi suurempi, jos olisimme lähteneet tutustumiskäynnille johonkin sellaiseen maahan, missä äidinkielenä ei puhuta englantia. Halusimme ehdottomasti vierailumaaksi Englannin ja lisäksi halusimme vierailun kohdistuvan jonnekin Lontoon ympäristössä olevaan seurakuntaan. Kävimme Carole Alderin kanssa sähköpostitse keskustelua siitä, minne päin Englantia haluaisimme vierailun kohdistaa. Alder kertoi, että Lontoon alueella Messy Churchin koordinaattorina toimii Charis Lambert, jolta voimme kysyä Lontoon alueella järjestettävistä Messy Churcheista. (Carole Alder, henkilökohtainen tiedonanto 21.8.2012.)

Otimme Charis Lambertiin yhteyttä ja pohdimme yhdessä sopivaa matkustusajankohtaa sekä mahdollista seurakuntaa, jossa voisimme tutustua Messy Churchiin. Matkustusajankohdaksi varmistui 11.–15.11.2012, jonka aikana pääsimme vierailemaan Messy Churchissa. Tämän lisäksi Lambert oli hyvin innokas tapaamaan meidät, joten sovimme tapaamisen hänen kanssaan. Saimme kuulla häneltä, että hän pitää omassa seurakunnassaan Messy Churcheja, joten voisimme saada häneltä arvokasta tietoa tapahtuman järjestämiseen liittyen. (Charis Lambert, henkilökohtainen tiedonanto 24.9.2012.)

Ensimmäiseksi pääsimme tutustumaan Etelä-Croydonin anglikaanisen seurakunnan järjestämään Messy Churchiin ja vierailun aikana haastattelimme kyseisen seurakunnan pastori Bridget Shepherdia. Haastattelussa kyselimme häneltä muun muassa miten Messy Church on heidän seurakunnassaan aikoinaan aloitettu, miten sitä on mainostettu, miten he ovat saaneet vapaaehtoisia mukaan tapahtuman toteuttamiseen sekä kuinka suosittu tämä tapahtuma on heidän seurakunnassaan. Shepherd kertoi, että alueella oli todella aktiivisia seurakuntalaisia ja yksi merkittävimmistä syistä siihen oli nimenomaan tiiviissä yhteisössä asuminen ja lähiökulttuuri. Tiiviin yhteisön avulla ihmiset kommunikoivat paljon keskenään ja tekevät yhdessä asioita. Seurakunnan toiminnassa aktiivisesti mukana oleva ihminen pystyy saamaan helposti myös naapurinsa mukaan seurakunnan toimintaan. Kirkon ympäristössä asuu paljon lapsiperheitä, minkä takia Etelä-Croydonin Messy Church on suosittu. Alueen lapsiperheet pystyvät kerääntymään yhteen ja samalla alueen nuoret ja vanhukset pääsevät auttamaan Messy Churchin järjestämisessä, jolloin hekin pääsevät enemmän kontaktiin alueen ihmisten kanssa. (Bridget Shepherd, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012.)

Anglikaanisen teologian taustalla on muun muassa kansallisen kirkon, eli kansankirkon, malli. Tämän mallin perusteella ajatellaan kansan ja kirkon, eli kansalaisen ja kristityn olevan yhtä. Englannin alueella tämä kansallisen kirkon malli toteutuu edelleen hyvin voimakkaasti ajatellen, että jos ihminen on englantilainen, on hän myös anglikaani. Kansallisen kirkon malli toteutuu monella eri tavalla. Anglikaanisuudessa pyritään ottamaan huomioon paikallisten kulttuurien ominaispiirteitä liturgiaa, teologiaa ja pastoraalista toimintaa toteutettaessa. Tämän lisäksi kansallisen kirkon malli näkyy muun muassa seurakuntalaisten aktiivisessa osallistumisessa jumalanpalvelusten toteuttamiseen, jumalanpalveluksissa useiden Raamatuntekstien lukemisessa sekä parokiaalisessa järjestelmässä. (Rusama 2005, 213.) Parokiaalisella järjestelmällä tarkoitetaan alueellista seurakuntarakennetta, eli ihmisten kotiseurakunta määräytyy asuinpaikan mukaan ja koko maassa vallitsee paikallisseurakuntien verkosto (Kirkkohallitus 2010a, 13, 15).

Shepherdin haastattelun jälkeen alkoi Messy Church, jonka aikana toimimme pääasiassa tarkkailijoina kirjaillen ylös huomioitamme, ajatuksiamme ja ottaen muutamia valokuvia tapahtumasta. Yhteisöllisyys oli Etelä-Croydonin Messy Churchissa selkeästi havaittavissa ja kaikki tapahtumaan osallistujat näyttivät nauttivan olostaan ja osallistumisestaan. Tämän lisäksi seurakunnalla oli iso määrä vapaaehtoisia, jotka tulivat innokkaina auttamaan tapahtuman toteuttamisessa. Vapaaehtoisten joukosta löytyi niin nuoria opiskelijoita kuin eläkkeellä olevia ikäihmisiäkin. Vapaaehtoiset ovat kokeneet, ettei tapahtuman toteuttamiseen osallistuminen rasittanut heitä liikaa, sillä se on vain kerran kuussa ja vie aikaa vain muutaman tunnin kerrallaan (Bridget Shepherd 2012, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012).

Tutustumismatkan aikana kävimme tapaamassa koordinaattori Charis Lambertia, joka toimii Mordenin kaupungin baptistikirkon lapsi- ja perhetyöntekijänä järjestäen myös itse Messy Church –tapahtumia. Haastattelimme Lambertia pitkälti samoilla kysymyksillä kuin Shepherdiakin ja lisäksi Lambert näytti meille ne tilat, joissa heidän Messy Church järjestetään. Saimme häneltä myös muutamia materiaaleja koskien heidän Messy Churchia. Materiaaleihin lukeutui muun muassa muutamia erilaisia Messy Church –tapahtumien käsiohjelmiä sekä vihkonen, johon on koottu erilaisia Messy Churchissa tehtyjen ruokien reseptejä.

7.2 Vapaaehtoisten rekrytoiminen

Täysin uudenlaisen tapahtuman suunnittelu ja järjestäminen Järvenpään seurakunnalle oli laaja-alainen prosessi, johon kuuluivat palaverit lapsi- ja perhetyön papin Anu Sorjosen kanssa, tutustumismatka Englantiin ja erilaiset ennakovalmistelut. Koska Messy Churchin ytimenä on tapahtuman järjestäminen vapaaehtoisten avulla, aloitimme heti tutustumismatkamme jälkeen vapaaehtoisille suunnatun mainostamisen. Tavoitteena oli saada mukaan vapaaehtoisia, jotta kaikki suunnittelu ja järjestely eivät jäisi vain työntekijöiden harteille ja tapahtuma saisi jatkuvuutta vapaaehtoisten avulla. Ajatuksena oli myös se, että vapaaehtoiset veisivät tapahtuman sisältöjä siihen suuntaan, jonka he kokisivat

tarpeelliseksi ja mielenkiintoiseksi. Näitä ajatuksia ja ideoita keräsimme vapaaehtoisilta heille järjestetyssä vapaaehtoisten palaverissa 14.1.2013. Vapaaehtoisilta saatuja ehdotuksia ja ajatuksia esittelemme enemmän myöhemmin tässä luvussa.

Marraskuussa 2012 aloitimme vapaaehtoisille suunnatun mainostuksen, joka jatkui tammikuulle 2013. Vapaaehtoisille suunnatun mainoksen tavoitteena oli saada sellaisia ihmisiä osallistumaan vapaaehtoisten palaveriin, joita kiinnostaisi tapahtuman järjestäminen. Palaveri järjestettiin Järvenpään seurakunnan toimipaikassa, Loutin kerhotalolla. Mainoksia levitimme Järvenpään seurakunnan toimipaikkojen, Diakonia-ammattikorkeakoulun, Järvenpään Prisman ja kirjaston ilmoitustauluille. Paperimainostuksen lisäksi kävimme joulukuussa Järvenpään seurakunnan järjestämässä puuhamessussa Jampan seurakuntakodilla kertomassa tulevasta tapahtumasta ja vapaaehtoisten tarpeesta. Nuoria tavoitimme Järvenpään seurakunnan järjestämässä nuorten joulujuhlissa ja tammikuun aikana eri isoskoulutusryhmissä, joissa kävimme kutsumassa heitä mukaan vapaaehtoisiksi. Henkilökohtaisia kutsuja lähetimme Järvenpään seurakunnan toiminnassa mukana oleville vapaaehtoisille. Näiden lisäksi vapaaehtoisia kutsuttiin suunnitteluun ilmoituksella Keski-Uusimaa ja Tuusulanjärven viikkouutiset –lehdissä. Internetin välityksellä tapahtuva mainostus keskittyi Järvenpään seurakunnan sivuille. Seurakunnalla on sivustot Facebookissa sekä nuorille että lapsiperheille. Niissä molemmissa mainostettiin vapaaehtoiseksi osallistumista.

Tammikuun puolessavälissä kokoonnuimme Loutin kerhotalolle vapaaehtoisten palaveriin, jonka tavoitteena oli suunnitella tapahtuman sisältöä ja jakaa vastualueita vapaaehtoisille. Vapaaehtoispalaverin kokoontumispaikaksi valitsimme Loutin kerhotalon, koska siellä järjestimme myös itse tapahtuman. Tällä tavoin meillä oli mahdollista samalla tutustua tiloihin. Emme olleet vaatineet vapaaehtoispalaveriin osallistuvilta ilmoittautumista, joten emme osanneet ollenkaan päätellä kuinka monta ihmistä saapuisi paikalle. Saimme neljä vapaaehtoista mukaan suunnitteluhetkeen yhteyshenkilömme Anu Sorjosen lisäksi. Kaikki vapaaehtoiset olivat saapuneet paikalle henkilökohtaisen kutsun kautta.

Palaverissa tutustuimme ensin toisiimme ja pohdimme yhteisiä tavoitteita miten haluaisimme tapahtuman toteuttaa. Vapaaehtoisilta tuli toiveita, että tapahtumassa otettaisiin myös aikuiset huomioon pienillä elämään liittyvillä pohdinnoilla. Näiden pohdintojen oli tarkoitus olla arkiseen elämään liittyviä pieniä ajatuksia, joista saattaisi herätä mietteitä. Kaksi vapaaehtoista otti vastuukseen tapahtuman saapumisen yhteydessä olevan pelihetken. Tapahtumassa heidän tehtäviinsä kuului valmistella pelihetkeen varattu paikka laittamalla pöydille erilaisia lautapelejä sekä kyniä ja paperia mahdollista piirtämistä varten. Heiltä tuli idea laittaa patjoja lattialle perheen pienimpiä varten. Yksi vapaaehtoinen otti vastuukseen laululeikit Sanan hippuja –osuudessa, ja toinen otti vastuukseen ruuan valmistamisen. Palaverissa saimme suunniteltua myös Hippupisteiden sisällöt ja päätimme ottaa tapahtumaan moton, joka liittyy Sanan hippuja –osuuteen. Meidän vastuualueeksi muodostui Sanan hippuja –osuuden tarinan ja tapahtuman moton suunnittelu ja toteutus. Palaveri onnistui hyvin, koska saimme tehtyä kaiken sen, minkä suunnittelimme tehtäväksi.

Loput tapahtuman toteutukseen osallistuneet vapaaehtoiset saimme mukaan henkilökohtaisella kutsulla. Järvenpään seurakunnan isokoulutuksen toiselta vuosikurssilta tuli tapahtumapäivänä mukaan neljä nuorta. Lisäksi saimme mukaan myös kolme vapaaehtoista tapahtumaa edeltävänä päivänä. Yhteensä tapahtuman järjestämiseen osallistui 12 vapaaehtoista. Kaikki ne vapaaehtoiset, joiden tehtäviä emme ole vielä esitelleet, olivat ohjeistamassa toimintaa Hippupisteillä.

7.3 Tapahtuman ennakkovalmistelut

Tapahtumaan kuului monenlaisia ennakkovalmisteluita. Mainostimme tapahtumaa, suunnittelimme tapahtuman ohjelmaa ja teimme ohjeistukset Hippupisteille. Suunnittelimme ja valmistelimme tapahtumassa täytettävät palautelomakkeet. Varsinaisena tapahtumapäivänä tehtävänä oli tilan järjestäminen ja tapahtuman kaikkien eri osioiden valmistelu.

Joulukuussa 2012 tapahtuma oli Järvenpään seurakunnan toimintaesitteissä, mutta varsinainen mainostus alkoi vasta tammikuun alussa. Pohdimme yhdessä Sorjosen kanssa, että lapsiperheille on joulun alla niin paljon toimintaa, että parempi aloittaa varsinainen mainostus vasta joulun jälkeen. Vaikka varsinaista tapahtuman mainostusta ei ollutkaan vuoden 2012 puolella, vapaaehtoisille suunnatut mainokset mainostivat samalla tulevaa tapahtumaa. Mainostus toteutui verkossa ja kauppojen ilmoitustauluilla paperisilla mainoksilla.

Olimme yhteydessä Järvenpään seurakunnan tiedottajiin, joiden kautta saimme sovittua tapahtuman lehti- ja verkkomainonnasta. Pyhän hippuja –tapahtumaa mainostettiin samalla tavalla kuin mitä tahansa muutakin seurakunnan tapahtumaa. Tämä tarkoittaa sitä, että tapahtumaamme mainostettiin paikallislehdissä Järvenpään seurakunnan tapahtumat –sivulla. Lehtimainoksia oli Keski-Uusimaa ja Tuusulanjärven Viikkouutiset –lehdissä tammikuun ajan. Lehtimainostuksen lisäksi tapahtumaa mainostettiin Järvenpään seurakunnan Internet-sivuilla sekä Järvenpään seurakunnan lapsi- ja perhetyön ja nuorisotyön Facebook–sivuilla. Teimme itse paperisen mainoksen, jonka pohjalta Järvenpään seurakunnan tiedottajat tekivät verkkomainoksen. Kopioimme kahta erikoista paperista mainosta, joita kävimme laittamassa seurakunnan eri toimipaikkojen, Järvenpää-talon, kirjaston, Diakonia-ammattikorkeakoulun sekä Järvenpään Prisman ja K-citymarketin ilmoitustauluille. Tapahtumasta lähti lisäksi reppupostia kaikille Loutin kerhotalossa käyville iltapäiväkerholaisille.

Mainostamisen lisäksi Pyhän hippuja –tapahtuman ennakkovalmisteluihin kuului tapahtuman alussa jaettava käsiohjelma ja Hippupisteiden ohjeistukset. Käsiohjelma oli A5–kokoinen avattava esite, jonka ensimmäisellä sivulla oli lyhyt esittely Messy Churchista ja kerroimme tapahtuman olevan opinnäytetyönä tehty. Pyhän hippuja –tapahtuma pohjautui Messy Churchiin, joten sitä oli hyvä esitellä myös tapahtumaan osallistuville. Toisella sivulla oli tapahtuman ohjelma, jossa oli lueteltu kellonaikoinen mitä tapahtuma pitää sisällään. Kolmannella sivulla oli aikuisille oma osuus, jossa oli kaksi mietelausetta herättämään ajatuksia. Halusimme liittää käsiohjelmaan myös lapsille oman osuuden, joten viimeisellä sivulla oli sokkelo-tehtävä ratkaistavana.

Vapaaehtoisten palaverissa otettiin esille ajatus aikuisten huomioimisesta. Emme halunneet järjestää aikuisille omaa Hippupistettä, koska tapahtuman tarkoituksena oli mahdollistaa perheiden yhdessäolo. Aikuisten omia ajatuksia perheestä ja elämästä haluttiin herätellä yhden Raamatun kohdan ja mietelauseen voimin. Mietelauseet valitsimme sellaisiksi, että niistä voisi herätä ajatuksia tavallisesta arjesta, kodista, lapsista ja arjen tuomista haasteista.

Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet. (Matt.6:34.)

Maailma on täynnä suuria ihmeitä sille, joka on valmis ottamaan niitä vastaan. –Muumipappa (Aforismeja ja elämänviisauksia 2010.)

Hippupisteille teimme ohjeistukset, jotta niitä pitävät vapaaehtoiset pystyivät vain saapumaan paikalle hoitamaan oman osuutensa Hippupisteiden ylläpitämisessä. Sanan hippuja –osuuteen valmistelimme diaesityksen, joka sisälsi laululeikkien sanat, tapahtumaan keksityn moton sekä tarinaa havainnollistavat kuvat. Ruokailuun halusimme ruokarukouksen, mutta emme halunneet toteuttaa sitä laulamalla tai lausumalla. Päätimme taitella jokaiseen pöytään paperiset ruokarukoukset. Ruokarukouksena oli kohta Raamatusta psalmien kirjasta.

Kaikki katsovat odottaen sinuun, ja sinä annat heille ruoan ajallaan. Sinä avaat kätesi ja hyvydessäsi ravitset kaiken mikä elää. (Ps. 145:15–16.)

8 TAPAHTUMAN TOTEUTUS

8.1 Pyhän hippuja

Tapahtuma järjestettiin 27.1.2013 Loutin kerhotalolla kello 15 alkaen. Olimme varanneet aikaa kolme tuntia, mutta tapahtuman kokonaiskesto oli kaksi ja puolituntia. Vapaaehtoiset saapuivat noin puolituntia ennen tapahtuman alkua, jotta ehdimme ohjeistaa niitä, jotka eivät olleet vapaaehtoisten palaverissa. Tapahtumassamme oli vapaaehtoisia yhteensä 12 ja jokaisella oli oma vastuualueensa. Yksi vapaaehtoisista oli yhteyshenkilömme Anu Sorjonen. Hänen mukanaolonsa mahdollisti, että yksi seurakunnan työntekijä on nähnyt ja kokenut, millä tavalla tapahtuma suunnitellaan ja toteutetaan.

Tapahtumaan saapui yhteensä viisi perhettä, joista kolme saapui vasta Sanan hippuja –osuuden jälkeen. Yhteensä lapsia tapahtumassamme oli 12, kun vapaaehtoisperheiden lapset lasketaan mukaan. Lapset olivat iältään 1,5–12-vuotiaita.

8.2 Saapuminen

Perheiden saapuessa paikalle toivotimme heidät tervetulleiksi tapahtumaan ja annoimme heille käsiohjelman. Tämän jälkeen ohjasimme perheet seuraavaan tilaan, jossa sai pelaila ja piirrellä vapaasti siihen asti, kunnes Sanan hippuja –osuus alkaisi. Pelihetkestä vastuussa oli kaksi vapaaehtoista. He järjestelivät tilan valmiiksi laittamalla pöydille erilaisia lautapelejä ja lattioille patjoja pienimmille lapsille. Pelien lisäksi tilaan oli laitettu myös tusseja ja nimilapputarroja sitä varten, että jokainen osallistuja kirjoittaisi itselleen nimilapun. Pohdimme nimilappujen tarpeellisuutta ja päädyimme siihen ajatukseen, että Hippupisteillä kierrellessä pisteiden pitäjät voivat vielä paremmin saada kontaktia lapsiin sekä antaa heille henkilökohtaista palautetta, kun he näkevät lapsen nimen. Se, että tulee nimeltä kutsutuksi, on tärkeää niin lapselle kuin aikuisellekin.

Pelihetki kesti puoli tuntia tapahtuman alusta, mikä mahdollisti liukuvan saapumisen. Tapahtuman kokonaisuuden kannalta Sanan hippuja –osuus oli tärkeässä asemassa, koska se oli yhteydessä Hippupisteiden sisältöön. Liukuvalla saapumisella halusimme mahdollistaa sen, että hieman myöhässäkin tulevat ehtisivät osallistua Sanan hippuja –osuuteen. Pelihetken tarkoituksena oli mahdollistaa lasten ja vanhempien yhteinen aika pelaamisen ja yhteisen tekemisen merkeissä.

8.3 Sanan hippuja

Tapahtuman toinen osio oli Sanan hippuja. Valitsimme aiheen kirkkovuoden mukaan. Kirkkovuoden aiheena oli ansaitsematon armo ja käytimme sitä teemaa Sanan hippuja –osuudessa. Halusimme tehdä aiheesta lapsille helposti lähestyttävän. Valitsimme tarinan, jossa opetuksena oli anteeksianto sekä oikea ja väärä. Sanan hippuja –osuuteen kuuluivat tarinan lisäksi myös laululeikit, motto ja rukous. Ajallisesti se kesti noin 20 minuuttia.

Aloitimme Sanan hippuja –osuuden esittelemällä itsemme ja kerroimme lyhyesti mistä tapahtumassa on kyse. Varsinaisen toiminnan aloitimme laululeikillä: Jumalan kämmenellä. Valitsimme tutun laululeikin alkuun, jotta osallistuminen lauluun ja leikkiin olisi helpompaa. Laululeikin jälkeen kerroimme tarinan: Roosan pikku valhe. Tarinan aiheena olivat väärät valinnat ja anteeksianto. Keskeisenä sisältönä oli, että kouluikäinen Roosa löysi koulun pihalta jonkun toisen kameran, jota hän väitti omakseen. Hän ei suostunut antamaan kameraa sen oikealle omistajalle. Myöhemmin teko alkoi vaivata Roosaa, joten hän päätti kertoa totuuden ja pyytää anteeksi. (Rankin 2007.) Havainnollistimme tarinaa valkokankaalle heijastetuilla, satukirjasta otetuilla kuvilla. Tarinan kulkua oli näin helpompi seurata.

Moton olimme liittäneet tarinaan ja aiheeseen yhteensopivaksi. Olimme pohtineet mottoa jo vapaaehtoisten palaverissa, mutta lopullisen muodon se sai tarinan löytymisen myötä. Mottomme oli: Monta vikaa meissä on, mutta Jumalan rakkaus on rajaton. Jotta moton merkitys ja yhteys tarinaan selkiytyisi, pohdim-

me sitä Liikuttava hartaus–kirjasta löytyneen tekstin avulla. Tarkoituksena oli huomata, ettei kaikki pyöri oman navan ympärillä, vaan meidän lähellämme on muitakin ihmisiä, jotka tulisi ottaa huomioon. (Vaittinen & Luodeslampi 2012, 13.) Tämän jälkeen lauloimme laululeikin: Hän koko maailmaa pitää kädessään ja lopetimme Sanan hippuja –osuuden lyhyeen rukoukseen. Tässä vaiheessa tapahtumaan saapui kolme perhettä, joilta jäi Sanan hippuja –osuus väliin.

8.4 Hippupisteet

Sanan hippuja –osuuden jälkeen perheet siirtyivät kiertämään vapaasti tiloissa olevia erilaisia toiminnallisia Hippupisteitä. Tänä aikana me kiertelimme tarkkailemassa pisteiden toimivuutta ja kirjasimme havaintojamme ylös. Jokaisella pisteellä oli pisteenvetäjä, jonka tehtävänä oli ohjeistaa perheitä. Kirjalliset toimintaohjeet havainnollistivat tapahtuvaa toimintaa. Pisteidenvetäjät olivat tapahtumaan tulleita vapaaehtoisia.

Hippupisteiden sisältöjä olimme suunnitelleet yhdessä vapaaehtoisten kanssa ennen tapahtumaa järjestetyssä palaverissa. Muutamille pisteille otimme ideoita suoraan Etelä-Croydonin Messy Churchista. Toteutimme Hippupisteitä yhteensä yhdeksän, joista yksi oli leikkipiste perheen pienemmille. Pisteellä aivan pienimpien lasten oli mahdollista leikkiä vapaasti huoneesta löytyvillä leluilla. Huone oli valmiiksi sisustettu lasten kotileikkikalusteilla ja -leluilla. Muissa pisteissä oli jokin tietty ohjattu toiminta tai tehtävä. Pyrimme liittämään jokaisen pisteen Sanan hippuja –osuuden tarinaan tai mottoon.

Yhdellä pisteellä lapset kokeilivat, kuinka monta pehmolelua he jaksavat yhteensä kantaa. Seinässä oli kuva Jumalasta skeittilaudan päällä kannattelemassa ihmisiä, eläimiä, tavaroita ja jopa koko maapalloa. Lapsilla oli mahdollisuus kokeilla, pystyisivätkö he melkein samaan kuin kuvassa oleva Jumala. Toisella pisteellä lapset pääsivät kokeilemaan, miltä tuntuu olla armon kannateltavana. Vanhemmat nostivat pisteen vetäjän avulla lakanoiden päällä makavan lapsen ilmaan. Kolmannella toiminnallisella pisteellä lapset puhalsivat höyheniä. Tarkoituksena oli pitää höyhentä mahdollisimman pitkään ilmassa.

Olimme suunnitelleet myös kädentaitoihin liittyviä pisteitä. Muovailuvahalla muotoiltiin itselle tärkeitä asioita ja sormiväreillä tunnusteltiin miltä Jumalan armo voisi tuntua ja maalattiin miltä se voisi näyttää. Kolmannella kädentaitoihin liittyvällä pisteellä tarkoituksena oli repiä sanomalehdistä omia perheenjäseniään muistuttavia hahmoja, jotka liimattiin paperille taideteokseksi.

Ristikko liittyi Hippupisteistä selkeimmin Sanan hippuja –osuudessa olevaan tarinaan. Ristikkoa täyttämällä sai selville mikä ristiriitatilanteissa on tärkeää. Ristikon vihjesanat liittyivät tarinaan ja ratkaisut löydettyä selvisi, että ristiriitatilanteissa tärkeää on anteeksianto. Ristikko oli haastava perheen pienimmille, mutta antoi sopivasti haastetta vanhemmille lapsille. Ristikon haasteellisuuden takia perheiden tuli toimia yhdessä, jotta he saivat ratkaistua sen. Toinen haastetta antava Hippupiste oli muistitehtävä. Pöydällä oli erilaisia esineitä, joita sai katsella hetken ennen kuin ne peitettiin liinalla. Pisteenvetäjä poisti joukosta yhden esineen, jonka jälkeen hän otti liinan pois esineiden päältä. Tämän jälkeen osallistujan tuli kertoa, mikä esine oli poistettu.

8.5 Ruokailu

Tapahtuman viimeisenä osiona oli ruokailuhetki, jossa yhteisöllisyys toteutui nimenomaan yhteisen ruokailun kautta. Yhteisen aterian äärellä ihmiset keskustelevat ja vaihtavat kuulumisia, mikä edesauttaa uusiin ihmisiin tutustumista. Tällainen yhteinen ruokailuhetki lähentää ihmisiä. Yhteisen aterian viettämisen merkitys pohjautuu ajatukseen Jeesuksen viimeisestä ateriasta. Jo alkuseurakunnissa ihmiset aterioivat yhdessä toistensa kotona. Nykyään perheiden yhteiset ruokailuhetket ja muu yhteinen oleminen ovat vähentyneet ajanpuutteen vuoksi. Pikaruokakulttuuri on tullut kotona vietettyjen ruokailuhetkien tilalle. Seurakunta haluaa mahdollistaa perheiden yhteisen ajan myös aterioinnin kautta. (Mäkinen & Jokela 2011, 48.)

Ruokarukous kuuluu osana kristilliseen ruokapöytäkulttuuriin. Koska ruoka ei ole kaikille itsestäänselvyys, meidän tulisi kiittää ravinnostamme ruokarukouksella. (Mäkinen & Jokela 2011, 49.) Olimme tehneet ruokapöytiin omat ruokaru-

kouslaput, jotta jokainen voi lukea ruokarukouksen joko ääneen tai omassa mielessään hiljaa. Emme halunneet lausua ruokarukousta tai laulaa ruokalaulua yhteen ääneen, sillä Hippupisteiltä sai siirtyä ruokailemaan omaan tahtiin.

Yhteistyökumppanimme määritteli, että osallistujat maksavat ruoasta yhden euron. Vapaaehtoisilta ei peritty ruoasta maksua, koska he mahdollistivat omalla osallistumisellaan tapahtuman toteuttamisen. Ruokailuhetken aikana osallistujien ja vapaaehtoisten oli mahdollista täyttää palautelomake, joita olimme jakaneeet pöytiin valmiiksi. Ruokailun loppupuolella kiitimme osallistujia ja kerroimme, että ruokailusta saa vapaaseen tahtiin lähteä kotiin ja ottaa tapahtuman aikana tehdyt taideteokset mukaan.

9 TAPAHTUMAN ARVIOINTI

9.1 Mainostus ja ennakkovalmistelut

Pyhän hippuja –tapahtuman suunnitteluun ja ennakkovalmisteluihin vaikutti paljon tapahtuman järjestäminen ensimmäistä kertaa. Uudenlaista tapahtumaa olisi pitänyt lähteä mainostamaan paljon aikaisemmin. Ajattelimme yhdessä Anu Sorjososen kanssa, että joulun ja joulunajan tapahtumien takia perheet eivät välttämättä pysty kohdistamaan ajatuksiaan vielä tammikuun loppuun ja sisäistämään ajatusta tulevasta uudesta tapahtumasta. Siksi päädyimme aloittamaan tapahtuman mainostamisen vasta tammikuun alussa. Koska mainostaminen tapahtui pienellä aikavälillä, meidän olisi pitänyt mainostaa tapahtumaa vielä ahkerammin.

Henkilökohtainen mainostaminen jäi hyvin vähäiseksi, joten myös siihen meidän olisi pitänyt panostaa vielä enemmän. Uusi tuntematon tapahtuma Järvenpään seurakunnassa olisi vaatinut, että sitä mainostetaan henkilökohtaisesti kohde-ryhmille. Tällöin tapahtuman järjestäjät eli asiantuntijat olisivat paikalla vastamassa mahdollisiin kysymyksiin ja houkuttelemassa omalla olemuksellaan ja innokkuudellaan ihmisiä osallistumaan tapahtumaan. Koska Järvenpään seurakunnalla on paljon erilaista toimintaa lapsille ja perheille, meidän olisi pitänyt osata hyödyntää niitä enemmän. Vierailimme yhdessä puuhamessussa kertomassa tulevasta tapahtumastamme, mutta näitä vierailuja olisi pitänyt tehdä enemmän. Valitettavasti aikataulumme eivät sopineet yhteen niin, että olisimme päässeet vierailemaan useammassa lapsille ja perheille suunnatussa tapahtumassa.

Kaikki tapahtumassa olleet vapaaehtoiset tulivat mukaan henkilökohtaisen kutsun kautta. Henkilökohtainen kutsu näytti olevan tehokkain tapa saada myös vapaaehtoisia, joten siihen olisi pitänyt panostaa paljon enemmän. Emme olleet vaatineet vapaaehtoisilta ilmoittautumista osallistumisesta vapaaehtoisten palaveriin. Tämä saattoi heikentää sitoutumista ja osallistumista, vaikka asia olisi vaikuttanut mielenkiintoiselta.

Mielestämme tapahtumassa mukana olleita vapaaehtoisia oli juuri oikea määrä. Jos vapaaehtoisia olisi ollut vähemmän, olisimme joutuneet jättämään Hippupisteitä ilman vetäjää tai olisimme itse joutuneet olemaan pisteillä. Nyt kun kaikilla pisteillä oli oma pisteenvetäjä, meille jäi mahdollisuus havainnoida tapahtuman kulkua. Hippupisteiden ohjeistukset olivat pisteenvetäjien tukena ja antoivat heille mahdollisuuden saapua paikalle juuri ennen tapahtumaa. Pyhän hippuja – tapahtuman hyvänä puolena on vapaaehtoisten suuri rooli sen järjestämisessä. Heille tarkoitettuja tehtäviä pystyy jakamaan moneen osaan, joten jokainen vapaaehtoiseksi haluava saa oman vastualueensa.

Tapahtuman alussa jaettava käsiohjelma oli mielestämme toimiva ja tarpeellinen. Käsiohjelman sisältämät tiedot tapahtuman alkuperästä ja siitä, että se järjestettiin opinnäytetyönä, olivat oleellisia kertoa osallistujille. Kerroimme nämä asiat myös Sanan hippuja –osuuden alussa, mutta koimme tarpeelliseksi sisällyttää ne käsiohjelmaan.

9.2 Tapahtuman sisällön arviointi

Tapahtuma alkoi saapumisella pelihetkeen. Oli tärkeää, että olimme henkilökohtaisesti ottamassa osallistujia vastaan ja toivottamassa heidät tervetulleiksi. Ohjeistimme saapuvat perheet tilaan, jonka kaksi vapaaehtoista oli järjestänyt valmiiksi pelihetkeä varten. He ohjeistivat osallistujia kirjoittamaan nimilaput itselleen ja kertoivat samalla mitä kaikkea tilassa oli mahdollisuus tehdä. Pelihetken aikana lapset pelasivat lautapelejä yhdessä vanhempiansa ja toisten lasten kanssa ja näyttivät viihtyvän. Pelihetkestä vastuussa olleet vapaaehtoiset alkoivat järjestellä pelihetkeen tarkoitettua tilaa heti saavuttuaan tapahtumapäivänä paikalle. Pelihetken aikana he opastivat osallistujia hyvin, eikä kukaan jäänyt toimeettomaksi tai ilman tekemistä. Tapahtumaan myöhässä saapuneet perheet eivät päässeet osallistumaan pelihetkeen, eivätkä he kirjoittaneet itselleen nimilappuja, jolloin tavoite lasten nimeltä kutsumisesta ei täysin toteutunut.

Sanan hippuja –osio oli todella toimiva kokonaisuus niin sisällöllisesti kuin aika-
taulullisestikin. Olimme järjestelleet tilan niin, että siellä oli sekä tuoleja että pat-

joja, jolloin jokainen sai tilaan tullessaan etsiä oman mieleisen paikkansa. Aloitimme osuuden esittelemällä itsemme ja kertomalla, mistä tapahtumassa on kysymys. Tämä oli luonteva paikka meidän esittelyllemme, sillä se ei olisi ollut käytännöllistä aikaisemmassa vaiheessa joustavan saapumisen takia.

Lapset olivat hyvin sitoutuneita koko Sanan hippuja –osion ajan ja aikuisetkin näyttivät keskittyvän tarinan kerrontaan suurella mielenkiinnolla. Yksi taapero tosin innostui kävelemään ympäri tilaa, mutta se ei haitannut osion toteuttamista. Taapero sai olla lapsi eikä hänen tilassa vaeltelunsa haitannut millään tavalla muiden lasten sitoutuneisuutta tarinan kuuntelemiseen ja laululeikkeihin. Vanhemmat antoivat myöhemmin meille sanallisesti palautetta, että Sanan hippuja –osion laululeikit olivat hyviä, koska ne liittyivät päivän aiheeseen. Heidän mielestään tarinakin oli hyvä ja hyvin toteutettu. Valkokankaalle heijastetut tarinaan liittyvät kuvat olivat erinomainen havainnollistamiskeino, jonka avulla lapset jaksoivat keskittyä hyvin kuuntelemiseen. Laululeikkien aikana kaksi vapaaehtoista näytti lauluihin liittyvät liikkeet, jolloin kaikki saivat mallia liikkeiden tekemiseen. Tästä oli paljon apua, sillä toinen laululeikeistä oli osanottajille tuntemattomampi, mutta osallistujista oli mukava oppia uusi laululeikki.

Kerroimme tapahtuman moton Sanan hippuja –osiossa. Puhuimme siitä, mitä moton sisällöllä tarkoitettiin ja kuinka kaikki asiat eivät pyöri oman navan ympärillä, vaan meidän pitää muistaa huomioida myös toiset ihmiset ympärillämme. Jäimme jälkikäteen miettimään moton tarpeellisuutta, sillä se tuntui jäävän hieman irralliseksi osaksi tapahtuman kokonaisuutta. Toki moton ympärille on helppo miettiä toimintapisteiden sisällöt, mutta samoin voi toimia, jos tapahtuman teema liittyy kirkkovuoteen. Etelä-Croydonin Messy Churchissa mottoa lausuttiin monta kertaa yhteen ääneen, jolloin motto jäi ihmisten mieleen. Me emme toimineet samalla tavalla meidän tapahtumassamme, sillä ajattelimme moton toistamisen tuntuvalta luonnottomalta tapahtuman uutuuden takia. Moton yhteen ääneen lausumista voisi harkita tapahtuman kolmannella toteuttamiskerralla, jolloin koko konsepti olisi jo hieman tutumpi osallistujille. Kokonaisuudessaan 20 minuutin pituinen Sanan hippuja –osuus oli ajallisesti sopiva. Se sisälsi sopivasti erilaisia elementtejä, joiden avulla lasten mielenkiintoa pidettiin yllä eikä osion aikana ehtinyt tulla tylsää.

Totesimme Hippupisteiden määrän sopivaksi ja sisällöiltään monipuolisiksi. Pehmolelujen kannattelupiste osoittautui loistavaksi, josta innostuivat niin lapset kuin aikuisetkin. Pienten leikkinurkka oli suosittu kahden taaperon keskuudessa. Ristikon täyttäminen oli tarpeeksi haastava, missä tarvittiin perheiden yhteistyötä, jotta he saivat ristikon ratkaistua. Muistitehtävä ja muoviluvahapiste olivat myös hyvin suosittuja, joissa lapset saivat harjoittaa muistiaan ja sorminäppäryyttään. Sormiväripiste toimi mainiosti ja lapset tuottivat hienoja ja värikkäitä taideteoksia. Osallistujat kävivät vähiten armon kannateltavana–pisteellä eivätkä osallistuneet sanomalehtiperheen tekeminen. Armon kannateltavana–pisteeseen olisi voinut lisätä esimerkiksi tunnelin, jonka läpi ryömittyyään olisi päätyntä lakanalle armon kannateltavaksi. Tämä olisi voinut lisätä pisteen mielenkiintoa. Sanomalehtiperheen tekemisessä olisi voinut olla malli, millaisen tuotoksen voisi tehdä. Höyhenpuhallus oli sopivan haastava alle kouluikäisille, mutta sitä vanhemmat lapset eivät innostuneet siitä. Hippupisteille olimme varanneet aikaa noin 50 minuuttia, mikä oli sopivan pitkä aika. Pidempi aika tälle osallistujamäärälle olisi voinut aiheuttaa pitkästyneisyyttä. Vajaassa tunnissa perheet ehtivät kiertää rauhassa kaikki pisteet ja mahdollisesti viipyä jossain pisteessä pidempään kuin toisessa. Pisteillä vapaasti kiertäminen sujui jouhevasti, eikä se tuottanut minkäänlaisia ongelmia.

Hippupisteistä ruokailuun siirtyminen tapahtui luontevasti ja rauhallisesti. Olimme muistuttaneet osallistujia ruokailun alkamisajankohdasta samalla, kun kiertelimme havainnoimassa Hippupisteiden toimivuutta. Ruokarukouksen toteuttaminen pöytiin jaettavana lappuna oli hyvä ja toimiva. Yhteen ääneen lausuttava ruokarukous tai –laulu olisi vaatinut organisointia ja täsmällisyyttä siinä, että kaikki ihmiset olisivat olleet samassa paikassa samaan aikaan. Se olisi myös mahdollistanut rauhallisen hetken loppusanoja varten ilman ruokailusta aiheutuvia ääniä. Palautelomakkeen täyttäminen ruokailun yhteydessä onnistui hyvin. Perheillä oli mahdollisuus pohtia ja täyttää yhdessä palautelomakkeen kysymyksiä, eikä tämä näyttänyt häiritsevän ruokailua millään tavalla.

Tapahtuman runko ja Loutin kerhotalo tilana antoivat mahdollisuuden aikataulun joustavuuteen. Kerhotalo sisältää monta erillistä tilaa, jolloin tapahtuman eri osiot oli mahdollista rakentaa hyvissä ajoin valmiiksi. Tilojen paljous myös sel-

keytti eri osioiden alkamista ja niiden sijaintia. Vapaaehtoiset pystyivät esimerkiksi järjestelemään pelihetkessä käytetyn tilan valmiiksi ruokailua varten Sanan Hippuja –osion aikana. Tapahtumapaikaksi Loutin kerhotalo oli loistava valinta. Suuret tilat kahdessa eri kerroksessa mahdollisti Hippupisteiden laajalaisuuden. Pystyimme pitämään Hippupisteitä sekä ala- että yläkerrassa. Jokaisella tapahtuman eri osuudella oli omat tilansa. Tilavan tapahtumapaikan ansiosta pystyimme aloittamaan ja lopettamaan eri osuuden soljuvasti ilman liiallista odottelua.

9.3 Palautelomakkeiden analysointi

Suunnittelimme ja teimme yksinkertaisen ja visuaalisen palautelomakkeen. Lomake oli A5-kokoinen, jossa palautetta kerättiin liikennevalo-menetelmällä. Tarkoituksena oli vastata eri kysymyksiin liikennevaloissa esiintyvien värien mukaisesti joko näyttämällä vihreää, keltaista tai punaista valoa. Valot symbolisoivat sanoja kyllä, en tiedä/ehkä ja ei. Kysyimme arviota jokaisesta tapahtuman osiosta, kiinnostuksesta osallistua tapahtumaan uudestaan ja kiinnostuksesta sen järjestämiseen jatkossa. Avoimena kysymyksenä kysyimme, mitä kautta perheet olivat kuulleet tapahtumasta. Palautelomakkeisiin vastattiin anonyymisti. Palautelomakkeen lisäksi keräsimme suullisesti palautetta vapaaehtoisilta tapahtuman jälkeen. Palaute oli positiivista tapahtuman järjestämisen ja toteutuksen suhteen.

Tapahtumassa oli yhteensä 30 osallistujaa, joista vapaaehtoisia oli 12, jotka myös täyttivät palautelomakkeen. Aikuisia oli 18 ja lapsia 12. Täytettyjä palautelomakkeita saimme takaisin 15 kappaletta. Palautelomakkeiden perusteella seuraavaan mahdolliseen Pyhän hippuja –tapahtumaan osallistuisi yhdeksän henkilöä ja kuusi vastaajaa oli epävarmoja. Vastauksien positiivisuus puoltaa sitä, että jatkossa tapahtumaan tulisi osallistujia. Mielenkiintoista oli huomata, että jopa 13 osallistujaa suosittelisi tapahtumaa tuttavilleen, mutta vain yhdeksän osallistuisi seuraavaan tapahtumaan. Jatkuvuuden kannalta tämän kysymyksen suuri puoltavien vastauksien määrä ilahdutti. Emme voi olla pelkästään palautelomakkeiden perusteella varmoja siitä, että vapaaehtoisina toimineet

nuoret olisivat täyttäneet palautelomakkeita, mutta näimme heidän täyttävän ja palauttavan niitä. Tämän takia voisimme todeta, että myös nuoret suosittelisivat tapahtumaa tuttavilleen. Asia on mukava huomata, koska tapahtuma ei kuitenkaan ollut järjestetty varsinaisesti nuorten tarpeisiin vastaten.

Pyhän hippuja –tapahtuman eri osioiden arviointiin vaikutti se, että muutamat perheet saapuivat vasta Sanan hippuja –osuuden jälkeen. Jos nämä myöhässä tulleet perheet palauttivat lomakkeen, siinä tapauksessa he vastasivat arviointeihin tietämättään mitä arvioitavat osuudet pitivät sisällään, koska yhdessäkään lomakkeessa ei ollut jätetty kohtia tyhjiksi. Saapuminen sai kuudelta henkilöltä positiivisen palautteen ja yhdeksän antoi palautteeksi keltaisen valon. Tämän perusteella saapumista voisi jollain tavalla kehittää. Sanan hippuja –osuuteen ja Hippupisteisiin osallistujat olivat tyytyväisiä, koska molemmat osiot saivat 10 vihreää valoa ja vain viisi keltaista. Ruokailu sai parhaimman arvostelun, koska 13 henkilöä vastasi vihreällä valolla ja vain kaksi keltaisella. Näiden pohjalta voimme todeta, että kaikkiin tapahtuman eri osioihin oltiin oltu päällisin puolin tyytyväisiä, koska vastauksissa ei ollut yhtään punaista valoa.

Osallistuminen tapahtuman järjestämiseen jatkossa ei saanut suurta kiinnostusta, koska tähän vastattiin kuudella vihreällä, kahdeksalla keltaisella ja yhdellä punaisella valolla. Tämän pohjalta herää kysymys eikö ihmisillä ole aikaa ja halua toimia vapaaehtoisena, vaikka kiinnostusta ehkä löytyisi keltaisten vastausten perusteella. Pohdimme myös sitä, että ovatko tapahtumassa olleet vapaaehtoiset vastanneet vihrein vai keltaisin valoin. Tämä on oleellista pohdintaa sen takia, että jos vapaaehtoiset ovat olleet sitä mieltä, etteivät he ole varmoja haluavatko osallistua vapaaehtoisiksi uudestaan. Jos vapaaehtoiset ovat vastanneet keltaisella värillä, se herättää pohtimaan, millä tavoin me olisimme voineet tehdä vapaaehtoisuudesta mielekkäämmän.

Saimme 12 eri vastausta siitä, mistä osallistujat olivat saaneet tiedon tapahtumasta. Kolmessa palautelomakkeessa tähän ei vastattu. Vastaukset olivat monipuolisia, mikä kertoo siitä, että mainostus on tavoittanut laajasti. Osallistujat olivat saaneet tiedon tapahtumasta eri mainoksista, Internet-sivuilta, tuttavilta ja seurakunnan työntekijöiltä. Oli mukava huomata, että osallistujat olivat saaneet

tietää tapahtumasta monen eri lähteen kautta. Tämä kertoo siitä, että mainostuksen laaja-alaisuus oli onnistunut.

Voi olla, että täytettyjen palautelomakkeiden vähyyteen vaikutti se, että jotkut perheet täyttivät lomakkeen yhdessä. Kaiken kaikkiaan palautelomakkeista oli havaittavissa positiivisuus tapahtumaa kohtaan, koska vastaukset olivat pääasiassa vihreitä. Saimme kokonaisuudessaan vain kaksi punaista valoa, jotka olivat samassa palautelomakkeessa. Viidessä lomakkeessa jokaiseen kysymykseen oli vastattu pelkillä vihreillä valoilla. Näiden perusteella voimme olla tyytyväisiä palautteeseen.

9.4 Tavoitteiden toteutuminen

Opinnäytetyömme yhtenä tavoitteena oli järjestää Järvenpään seurakunnalle uusi matalankynnyksen tapahtuma, joka osallistaa seurakuntalaisia ja houkuttelee mukaan niin aktiiviset kuin passiivisemmatkin perheet. Tavoite ei täysin toteutunut, koska tapahtumaan osallistui pääasiassa vain sellaisia perheitä, jotka ovat jo seurakunnan toiminnassa mukana jollain tavalla. Todennäköisesti tapahtuma voisi tavoittaa muitakin kuin aktiivisia seurakuntalaisia, jos tapahtuma järjestettäisiin tasaisin väliajoin ja tieto tapahtumasta kulkisi ihmiseltä toiselle. Mielestämme onnistuimme kuitenkin luomaan tapahtumasta sellaisen, että sinne olisi ollut helppo tulla myös sellaisten perheiden, jotka eivät aktiivisesti osallistu seurakunnan toimintaan. Vaikka käsitelimme tapahtumassa armoa ja anteeksiantoa, lähtökohtana meillä oli lapsen kokemusmaailmaan liittyvä tarina, jonka pohjalta käsitelimme aiheita. Kristillisyyttä näkyi tapahtumassa ja käsitelimme asioita lapsen näkökulmasta ja lapselle ominaisilla tavoilla.

Toisena tavoitteenamme oli vapaaehtoisuuden lisääminen Järvenpään seurakunnassa, mutta se ei toteutunut täysin. Tavoitimme vapaaehtoisia ainoastaan henkilökohtaisella kutsulla, joten tämä olisi pitänyt ottaa käytännöksi heti alusta alkaen, jotta olisimme saaneet mahdollisesti enemmän vapaaehtoisia. Henkilökohtaisen kutsun avulla pystyimme kertomaan mistä tapahtumassa on kyse, kun taas paperinen vapaaehtoisille suunnattu mainos ei välttämättä herättänyt

samanlaista mielenkiintoa kuin henkilökohtainen kutsu. Vaikka vapaaehtoisille suunnatussa mainostuksessa olisi ollut parantamisen varaa, tapahtuma kuitenkin pyöri suurimmaksi osin vapaaehtoisten voimin. Saimme vapaaehtoisia mukaan juuri sen verran, että me pystyimme irrottautumaan tarkkailijan rooliin Hippupisteiden ajaksi. Saimme mukaan sellaisia vapaaehtoisia, jotka olivat kiinnostuneita järjestämään tapahtumaa uudestaan. Jatkuvuuden kannalta tämä on iso osa tapahtuman tulevaisuutta.

Pyrimme yhdistämään eri sukupolvet viettämään aikaa yhdessä, mutta vanhusten puuttuessa tavoite ei toteutunut täysin. Tapahtumassa oli lapsia, nuoria, nuoria aikuisia ja aikuisia, mutta vanhusten läsnäolo jäi uupumaan. Seurakunnalle oli tullut toiveita lapsiperheille viikonloppuisin järjestettävästä toiminnasta, jonka takia päädyimme järjestämään tapahtuman sunnuntaina. Koska tapahtuma järjestettiin viikonloppuna, se mahdollisti koko perheen osallistumisen. Arkipäivänä olisi voinut olla esteenä lasten harrastukset, vanhempien työt tai muut iltamenot. Tapahtuma alkoi kello 15, koska ajattelimme, että pienet lapset olivat nukkuneet jo päiväunet, joten osallistuminen oli siltä osin mahdollista. Lisäksi tapahtumassa oleva ruokailu antoi vanhemmille mahdollisuuden astua suoraan ruokapöytään. Jos tapahtumassa ei olisi ollut ruokailua, perheiden olisi pitänyt huolehtia siitä itse ja tapahtuma olisi pitänyt olla paljon lyhytkestoisempi.

Pyhän hippuja pohjautui Messy Church –tapahtumaan. Tarkoituksena oli, että tapahtumien runko olisi samanlainen. Tämä toteutui, koska kaikki tapahtuman osiot vastasivat alkuperäistä tapahtumaa. Muokkasimme konseptia hieman suomalaiseen kulttuuriin sopivammaksi. Muutokset kohdistuivat lähinnä Sanan hippuja –osuuteen, koska Messy Church oli paljon enemmän ihmisiä osallistavampi. Ihmisten innostaminen mukaan esimerkiksi moton lausumiseen yhteen ääneen ei olisi onnistunut tapahtuman ensikertaisuuttakaan ajatellen.

10 POHDINTA

10.1 Prosessin pohdinta

Opinnäytetyöprosessi alkoi toukokuussa 2012, kun saimme idean mahdollisesta opinnäytetyöstä. Tarkempi aiheeseen tutustuminen ja Lontooseen kohdistuvan tutustumismatkan organisoiminen käynnistyi elokuussa 2012. Marraskuisen tutustumismatkan jälkeen alkoivat tapahtuman mainostus ja ennakkovalmistelut. Tapahtuma toteutui 27.1.2013, jonka jälkeen aloitimme tapahtuman arvioinnin ja raportin kirjoittamisen. Prosessi oli kokonaisuudessaan pitkä ja haastava, mutta antoisa. Se opetti tapahtuman järjestämiseen liittyviä oleellisia asioita, esimerkiksi mainostamista, vapaaehtoisten mukaan saamista ja ajankäyttöä.

Yhteistyö Järvenpään seurakunnan kanssa sujui hyvin. Pidimme Anu Sorjosen kanssa prosessin aikana palavereja, jotka edesauttoivat tapahtuman toteuttamista. Kävimme keskustelua siitä, mitä Järvenpään seurakunta toivoo ja tarvitsee ja me puolestamme pyrimme toteuttamaan nämä toiveet mahdollisimman hyvin. Toimme ajatukset prosessin aikana puolin ja toisin avoimesti esille. Yhteistyötahon kautta saimme helposti hoidettua tapahtumaan tarvittavan tilan ja materiaalit.

Prosessi sujui ilman suurempia ongelmia. Ainoat ongelmat, jotka vaikeuttivat prosessin kulkua, liittyivät mainostamiseen ja vapaaehtoisten mukaan saamiseen. Olimme tyytyväisiä siihen, että saimme vapaaehtoisia mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan tapahtumaa. Vapaaehtoiset toivat paljon omia ideoitaan esille vapaaehtoisten palaverissa, joita lähdimme toteuttamaan tapahtumaa valmistellessa. Uskomme, että perheellisten vapaaehtoisten läsnäolo tapahtumassa saattoi vaikuttaa muihin vanhempiin positiivisella tavalla. Heillä saattoi herätä kiinnostus tapahtuman järjestämistä kohtaan. Olisi hyvä, että kiinnostus järjestämiseen leviäisi, koska sillä tavoin tapahtuma voisi saada todennäköisemmin jatkoa. Perusajatuksena olikin, että tapahtuman järjestäminen ei jäisi ainoastaan työntekijöiden harteille. Monet vanhemmat kertoivat meille kiinnostuksestaan tapahtuman suunnittelua, toteutusta ja osallistumista kohtaan. Tästä

päättelimme, että tällaiselle konseptille olisi kiinnostusta ainakin Järvenpäässä. Ensimmäisen Pyhän hippuja –tapahtuman ja siitä saadun palautteen perusteella olemme sitä mieltä, että samanlaisen tapahtuman voisi järjestää uudestaan. Jos tapahtumalla olisi selkeä jatkumo, se muokkaantuisi osallistujien tarpeiden mukaiseksi juuri vapaaehtoisten suuren roolin takia. Annoimme Järvenpään seurakunnalle kansion, joka sisälsi pienen ohjeistuksen siitä, miten Pyhän hippuja –tapahtuman voisi järjestää ja tietoa siitä, mihin koko tapahtuma pohjautuu. Lisäksi liitimme mukaan kaiken tapahtumassa käytetyn materiaalin: mainokset, Hippupisteiden ohjeistukset, tapahtumassa kerrotun tarinan, käsiohjelman, ruokarukouksen ja palautelomakkeen. Toivomme, että kansiosta on apua tapahtuman jatkuvuuden kannalta.

10.2 Mainostus

Mainostusta varten olisi pitänyt tehdä selkeä suunnitelma heti prosessin alussa. Ensimmäiseksi aloitimme vapaaehtoisille suunnatun mainostuksen. Yhteisöllisyyden ja eri-ikäisten yhteen saamisen toteutumiseksi meidän olisi pitänyt käydä henkilökohtaisesti eri ikäryhmille suunnatuissa seurakunnan järjestämässä tapahtumissa mainostamassa mahdollisuutta vapaaehtoisuuteen.

Mainostuksessa olisi pitänyt ottaa huomioon se, että emme ole entuudestaan tuttuja tapahtuman kohderyhmälle. Uskomme, että tuttu työntekijä saisi helpommin koottua ja innostettua ihmisiä mukaan toimintaan tuntemattomiin kasvoihin verrattuna. Tapahtuman mainostamisen lisäksi myös vapaaehtoisten kutsuminen tapahtuman järjestämiseen saattoi olla vaikeampaa tuntemattomilta ihmisiltä kuin tutuilta työntekijöiltä.

Kolmen perheen myöhässä saapuminen sai meidät pohtimaan olisiko mainoksessa pitänyt tarkentaa, että ohjelma alkaa kello 15. Olimme ilmoittaneet tapahtuman olevan kello 15–18, joten siitä saattoi saada käsityksen, että tapahtumaan voi tulla koska vaan kello 15 ja 18 välillä. Pohdimme tapahtuman jälkeen Sorjosen kanssa mitkä asiat saattoivat vaikuttaa kolmen perheen myöhässä saapumiseen. Sorjonen kertoi, että Järvenpään seurakunnalla järjestetään per-

hepäiviä, jonne perheet voivat saapua tietyllä aikavälillä. Tämä saattoi vaikuttaa myöhässä tulleiden perheiden käsitykseen tapahtuman saapumisajankohdasta. Jatkuvuuden tuoma tuttuus tapahtumasta saattaisi saada useampia perheitä osallistumaan. (Anu Sorjonen, henkilökohtainen tiedonanto 27.1.2013.)

10.3 Messy Church suomalaisessa kulttuurissa

Vierailimme Etelä-Croydonin seurakunnassa, joka sijaitsee keskellä lähiötä. Shepherdin mukaan alueella asuu paljon lapsiperheitä, joissa suurimmassa osassa äidit eivät käy töissä, vaan ovat kotona lastensa kanssa. Tällä alueella Messy Churchia järjestetään arkisin koulun jälkeen, joten perheiden on mahdollista osallistua, koska niin monet äidit ovat kotiäitejä. Perheiden isät eivät pääse osallistumaan niin usein, koska he ovat töissä päivisin. Jotkut isät saattavat osallistua vain Messy Churchin viimeisenä osiona olevaan ruokailuhetkeen. Seurakunnan työntekijät haluaisivat, että useammat isät osallistuisivat tapahtumaan, mutta työntekijät ovat kuitenkin tyytyväisiä siitä, että heitä osallistuu edes ruokailuun. Tämä mahdollistaa perheiden yhteisen ruokailuhetken. (Bridget Shepherd, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012.)

Mielestämme tällaisen tapahtuman järjestäminen Suomessa voisi kerätä enemmän osallistujia viikonloppuna. Uskomme kotiäitiyden olevan harvinaisempaa Suomessa kuin Englannissa, koska myös naiset haluavat olla työelämässä. Saattaa olla, että arkisin töiden jälkeen tällainen tapahtuma ei houkuttele vanhempia. Nykyisin panostetaan enemmän sekä lasten että vanhempien omiin harrastuksiin, jolloin osallistuminen seurakunnan tapahtumiin ei kenties ole houkuttelevaa. Viikonloppuisin perheillä saattaa olla enemmän aikaa yhdessä ja osallistuminen voi olla helpompaa. Englannissa tapahtuman järjestäminen arkisin toimii lähiökulttuurin ja kotiäitiyden takia.

Pohdimme Pyhän hippuja –tapahtuman jälkeen Anu Sorjosen kanssa, että suomalaiset haluavat olla mieluummin osallistujan kuin järjestäjän roolissa. Shepherdin mukaan lähiökulttuuri on vaikuttanut sekä tapahtuman osallistujien että vapaaehtoisten määrään. Tieto tapahtumasta ja vapaaehtoisuudesta liikkuu

henkilökohtaisesti ihmiseltä toiselle. (Bridget Shepherd, henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012.) Anglikaanisen kirkon luonteeseen kuuluu, että ihmiset haluavat toimia vapaaehtoisina. Suuri vapaaehtoisten määrä näkyi Etelä-Croydonin Messy Churchissa.

Mielestämme tapahtuma on mahdollista toteuttaa samanlaisena Suomessa kuin Englannissa. Messy Church on matalankynnyksen tapahtuma, joka sopii suomalaiseseen kulttuuriin. Sisällöllisesti se on toimiva ja antaa perheille mahdollisuuden kokea erilaisia asioita yhdessä. Haasteena tapahtuman järjestämisessä on vapaaehtoisten rekrytoiminen ja uuden konseptin mainostaminen osallistujille. Jäimme pohtimaan pystyykö seurakunta haastamaan muun vapaa-ajanvieton. Voi olla, että tulevaisuudessa tällainen seurakunnan matalankynnyksen tapahtuma saattaisi houkutella perheitä. Suomessa ei ole samanlaista lähiökulttuuria kuin Englannissa, jonka vuoksi tieto ei siirry niin herkästi henkilöltä toiselle. Uskomme, että tällaiselle tapahtumalle olisi kuitenkin tarvetta varsinkin sellaisissa seurakunnissa, joissa lapsiperheille ei ole järjestetty niin paljon toimintaa.

10.4 Ammatillinen kasvu

Prosessi oli pitkäkestoinen ja opimme sen aikana suunnitelmallisuutta ja asioiden organisoimista. Suunnittelu, ennakkovalmistelut, tapahtuman toteutus, sen arvioiminen ja lopullinen raportin kirjoittaminen ovat sisältäneet paljon ammatillisia pohdintoja. Olemme pystyneet ihmettelemään, kyseenalaistamaan ja pohtimaan paljon eri asioita yhdessä koko prosessin ajan. Pystyimme tukeutumaan toisiimme silloin, kun joku asia tuntui hankalalta.

Tutustumismatkalla saimme paljon ideoita, ajatuksia ja uusia kokemuksia. Näitä kaikkia tarvitsimme tapahtuman toteutukseen. Tutustumismatka oli itsessään jo suuri haaste prosessin aikana. Haastetta toi uusi maa, vieras kulttuuri sekä englanninkielellä kommunikointi. Näistä haasteista huolimatta selvisimme matkasta hyvin. Paluumatkalla huomasimme, kuinka paljon materiaalia saimme mukaan. Haastattelumateriaalien lisäksi otimme valokuvia havainnollistamaan

Messy Churchia, saimme esitteitä, cd-levyjä ja kokemusperäistä materiaalia omaa tapahtumaa varten. Emme olisi osanneet toteuttaa omaa tapahtumaa tällä tavoin kuin nyt sen toteutimme, elleimme olisi käyneet Englannissa. Messy Churchiin osallistuminen oli tärkein havainnollistaja ja tiedonlähde. Saimme vertaistukea tapahtuman organisoimiseen Shepherdilta ja Lambertilta heidän kanssaan käytyjen keskusteluiden kautta. Koimme olevamme heidän kollegoitaan ja he olivat aidosti kiinnostuneita meistä ja meidän tavoitteestamme tuoda tapahtuma Suomeen. Kokonaisuudessaan tutustumiskäynnit olivat todella hyödyllisiä ja antoisia kokemuksia.

Olemme molemmat erikoistuneet opinnoissamme lapsiin ja nuoriin, joten tämän prosessin aikana saimme kokemusta myös perheiden kanssa tehtävästä työstä. Mielestämme olisi hyvä mahdollistaa perheiden yhteinen ajanvietto, koska nykyään teknologia ja hektinen elämä vähentävät sitä. Tapahtuman järjestäminen haastoi meidät pohtimaan millä tavoin tätä aikaa voisi lisätä ja mikä saisi perheet osallistumaan perhetapahtumaan, vaikka tarjolla olisi muita mielenkiintoisia vaihtoehtoja. Pyrimme tekemään omasta tapahtumastamme sellaisen, joka houkuttelisi perheitä mieluummin viettämään aikaa yhdessä kuin esimerkiksi istumaan tietokoneiden ääressä.

LÄHTEET

Aforismeja ja elämänviisauksia 2010. Viitattu 24.2.2013.

<http://onnenvuosi.blogspot.fi/search/label/Muumit>.

Ahtiainen, Anita 2004. Jumalanpalvelus - osana suurta perhettä. Teoksessa Leena Heinonen, Juha Luodeslampi & Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 151–165.

Alder, Carole 2012. Messy Church hallinnoija. Englanti. Sähköpostiviesti 21.8.2012. Vastaanottaja Veera Uuttu.

Alopaesus-Karhunen, Pirkko & Wennermark, Pirjo-Liisa 2004. Evankelisluterilaisen kirkon lapsityön historiaa. Teoksessa Leena Heinonen, Juha Luodeslampi & Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 13–23.

Arkki i.a. Kids' Action Night. Viitattu 2.3.2013.

http://www.arkki.org/toiminta/lapset/kids_action_night/.

Aro, Jari 2011. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side. Teoksessa Seppo Kangaspunta (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 35–60.

Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 58–80.

Harju, Ulla-Maija; Niemelä, Pauli; Ripatti, Jaakko; Siivonen, Teuvo & Särkelä, Riitta 2001. Vapaaehtoistoiminta seurakunnassa ja järjestöissä. Helsinki: Edita Oyj.

Hyyppä, Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Jokela, Eero 2005. Pyhä leikki. Teoksessa Kalevi Virtanen (toim.) Kohti leikkivää kirkkoa. Helsinki: Lasten keskus, 52–57.

Jokela, Eero 2010. Lapsen usko. Teoksessa Eero Jokela & Heli Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni – kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-Kirjat/Lasten Keskus Oy, 235–247.

- Järvenpää i.a. Järvenpää lukuina. Viitattu 6.2.2013. http://www.jarvenpaa.fi/--J%C3%A4rvenp%C3%A4%C3%A4_lukuina--/sivu.tpl? sivu_id=386.
- Järvenpään seurakunta i.a.a. Ajankohtaista. Järvenpään seurakunta vuoden 2012 tilastojen valossa. Viitattu 6.2.2013. <http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/News.asp?id=11315>.
- Järvenpään seurakunta i.a.b. Lapset ja perheet. Kerhoja perheille. Viitattu 3.10.2012. http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/lapset/perhe_kerhot.asp.
- Järvenpään seurakunta i.a.c. Vapaaehtoistoiminta – anna aikaasi yhteiseen hyvään. Viitattu 26.3.2013. http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/diakonia_vapaaehtoisille.asp.
- Järvenpään seurakunta i.a.d. Lähetystyö. Sinäkin voit osallistua lähetystyöhön. Viitattu 26.3.2013. http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/lahetys_voitosoallistua.asp.
- Järvenpään seurakunta i.a.e. Tule mukaan toteuttamaan messua. Viitattu 26.3.2013. http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/messut_ja_avustajat.asp.
- Järvenpään seurakunta i.a.f. Löydä paikkasi seurakunnassa. Viitattu 4.10.2012. <http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/vapaaehtoiset.asp>.
- Kantola, Ilkka 2004. Lapsityön teologian edellytyksiä. Teoksessa Leena Heinonen, Juha Luodeslampi & Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 105–117.
- Keskitalo, Jukka 2005. Leikkivä kirkko – Suuren kertomuksen kirkko. Teoksessa Kalevi Virtanen (toim.) Kohti leikkivää kirkkoa. Helsinki: Lasten keskus, 10–15.
- Kids' Action Night i.a.a. Etusivu. Viitattu 2.3.2013. <http://www.kidsactionnight.fi/etusivu,1.html>.
- Kids' Action Night i.a.b. Historia. Viitattu 2.3.2013. <http://www.kidsactionnight.fi/historia,30.html>.
- King's Kids Finland i.a. King's Kids. Viitattu 2.3.2013. <http://www.kingskids.fi/fi/toiminta/>.
- King's Kids Kuopio YWAM Finland i.a. King's Kids työ on. Viitattu 2.3.2013. <http://www.kingskidskuopio.net/info.html>.

- Kinnunen, Saara 2011. Lapsen usko. Miten tukea lapsen hengellistä kasvua?
Helsinki: Uusi Tie.
- Kirkkohallitus 2008. Lapsi on osallinen. Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisen suunnitelma 2008. Kirkkohallitus. Kirkon kasvatus- ja nuorisotyö. Viitattu 8.12.2012. http://www.evlsk.fi/files/346/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf.
- Kirkkohallitus 2010a. Kirkko 2020. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuusselonteko. Viitattu 22.3.2013. Helsinki: Kirkkohallitus. [http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/3837DC6FD4244BDCC22577A50043E500/\\$file/Tulevaisuusselonteko_t%E4ysistunnolle_21092010\[1\].pdf](http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/3837DC6FD4244BDCC22577A50043E500/$file/Tulevaisuusselonteko_t%E4ysistunnolle_21092010[1].pdf).
- Kirkkohallitus 2010b. Jumala on. Elämä on nyt. Rakkaus liikuttaa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lapsi- ja nuorisotyön missio ja visio sekä strategia 2010. Kirkkohallitus. Kasvatus- ja nuorisotyö. Viitattu 18.2.2013. http://www.evlsk.fi/files/39/lapsi_ja_nuorisotyon_strategia04.pdf.
- Kuurne, Simo 2005. Leikki- lapsen luontainen tapa elää ja kehittyä. Teoksessa Kalevi Virtanen (toim.) Kohti leikkivää kirkkoa. Helsinki: Lasten keskus, 34–38.
- Lambert, Charis 2012. Messy Churchin aluekoordinaattori. Suur-Lontoo. Henkilökohtainen tiedonanto 13.11.2012.
- Lambert, Charis 2012. Messy Churchin aluekoordinaattori. Suur-Lontoo. Sähköpostiviesti 24.9.2012. Vastaanottaja Veera Uuttu.
- Lehtonen, Tommi 2005. Uskonto ja yhteisö. Teoksessa Antti Hautamäki, Tommi Lehtonen, Juha Sihvola, Ilkka Tuomi, Heli Vaaranen & Soile Veijola Yhteisöllisyyden paluu. Helsinki: Gaudeamus, 60–89.
- Messy Church 2013a. The Background to Messy Church. Viitattu 20.2.2013. <http://www.messychurch.org.uk/3529>.
- Messy Church 2013b. About us. Viitattu 20.2.2013. <http://www.messychurch.org.uk/pages/3521.htm>.
- Messy Church 2013c. Find a Messy Church near you. Viitattu 20.2.2013. <http://www.messychurch.org.uk/5270>.
- Messy Church 2013d. Training. Viitattu 20.2.2013. <http://www.messychurch.org.uk/3538>.

- Minäkö perhetyön tekijä? Suuntaviivoja perhelähtöisen työtteen vahvistamiseen seurakunnassa. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2009:10. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 18.2.2013.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/6F5D6F8FFAE4F901C225772E004178DF/\\$FILE/Minakoperhetyontekija.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/6F5D6F8FFAE4F901C225772E004178DF/$FILE/Minakoperhetyontekija.pdf).
- Moore, Lucy & Leadbetter, Jane 2012. Starting your Messy Church. A beginner's guide for churches. United Kingdom: The Bible Reading Fellowship.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-Kirjat, 63–82.
- Mäkinen, Aulikki & Jokela, Eero 2011. 40 tapaa kohdata Pyhä. Helsinki: LK-kirjat/Lasten keskus.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Rankin, Laura 2007. Roosin pikku valhe. Karkkila: Kustannus Mäkelä Oy.
- Rusama, Jaakko 2005. Anglikaaninen kirkkoyhteisö ja metodistikirkot. Teoksessa Pekka Metso & Esko Ryökäs (toim.) Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Helsinki: Kirjapaja, 197–239.
- Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatus teoriassa ja käytännössä. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-Kirjat, 287–304.
- Seurakuntien lapsityön keskus i.a. Seurakuntien lapsityön keskuksen historia. Viitattu 27.2.2013. <http://www.evl-slk.fi/jarjestomme/historia>.
- Shepherd, Bridget 2012. Pastori, Emmanuel Church South Croydon. United Kingdom. Henkilökohtainen tiedonanto 12.11.2012.
- Sorjonen Anu 2013. Seurakuntapastori. Lapsi- ja perhetyö. Järvenpään seurakunta. Henkilökohtainen tiedonanto 27.1.2013.
- Sorjonen, Anu 2012. Seurakuntapastori. Lapsi- ja perhetyö. Järvenpään seurakunta. Sähköpostiviesti 8.10.2012. Vastaanottaja Tiina Ahonen.
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus 2005. Oppaita 56. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 30.3.2013. Helsinki: Stakes.

<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatus-suunnitelmanperusteet.pdf?sequence=1>.

Toimintaa ja tapahtumia. Järvenpään seurakunta. Kevät 2013. Mukana arjessa ja juhlassa. Viitattu 9.2.2013.

http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/toimintaesite_2013_kevat.htm.

Vaittinen, Hanna & Luodeslampi, Juha 2012. Liikuttava hartaus. Helsinki: LK-kirjat/Lasten Keskus.

Virtanen, Kalevi 2005. Leikkivä kirkko – mitä ja miksi? Missio, visio ja niiden taustoja. Teoksessa Kalevi Virtanen (toim.) Kohti Leikkivää kirkkoa. Helsinki: Lasten Keskus, 58–66.

Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Osuuskunta Vastapaino, 104–125.

YWAM Finland i.a. Missionuoret. Viitattu 2.3.2013.

<http://www.ywam.fi/fi/missionuoret/>.

LIITTEET

LIITE 1: Mainos vapaaehtoisille

HEI SINÄ!

Pidätkö lasten kanssa
leikkimisestä?
Onko ruoanlaitto lähellä
sydäntäsi?
Tykkäätkö musisoida?
Esiinnytkö mielelläsi?
Kiinnostaako sinua tapahtuman
suunnittelu?

Tervetuloa luomaan kanssamme Pyhän Hippuja – iltapäivää!
Lapsiperheille suunnattu tapahtuma järjestetään sunnuntaina
27.1.2013. Pyhän hippuja –iltapäivä toteutetaan
opinnäytetyönä yhteistyössä Järvenpään seurakunnan kanssa.

Kokoonnumme suunnitteluhetken Loutin kerhotalossa
14.1.2013 klo:18.00

Lisätietoja voit kysellä sähköpostitse kirkon
nuorisotyönohjaaja -opiskelijoilta Veera Uutulta tai Tiina
Ahoselta.
veera.uuttu@student.dia.fi, tiina.ahonen@student.dia.fi

LIITE 2: Tapahtuman mainos

27.1.2013
Loutin kerhotalossa
Klo 15–18

Pyhän
hippuja

Pyhän hippuja -iltapäivä
Toiminnallinen tapahtuma koko perheelle.

Tervetuloa viettämään koko perheen
voimin mukavaa sunnuntai-iltapäivää.
Luvassa toimintaa, tarinaa, ruokaa ja
rentoa meininkiä!

Tapahtuma
järjestetään
opinnäyteyönä yhteis-
työssä Järvenpään
seurakunnan
kanssa.

Uudenlainen
tapahtuma
lapsiperheille,
joka perustuu
englantilaiseen
Messy Churchiin!

LIITE 3: Tapahtuman ohjelma

Tervetuloa Pyhän Hippuja -iltapäivään!

Tapahtuma järjestetään kahden sosionomi
ja kirkon
nuorisotyönohjaaja -
opiskelijan
opinnäytetyönä
Järvenpään
seurakunnan kanssa.

Pyhän Hippuja
pohjautuu

Englannista lähtöisin olevaan Messy
Church -tapahtumaan. Messy Church on
avoin kaikenikäisille, vaikka ohjelma
on suunniteltu lähinnä lapsille.
Tapahtumassa vapaaehtoisuus on suuressa
osassa suunnittelussa ja toteutuksessa.

Lisätietoa Messy Churchista
<http://www.messychurch.org.uk/>

Ohjelma

15:00 Saapuminen
Pelailua ja nimilappujen tekemistä.

15:30 Sanan Hippuja
Tarinaa, laulua ja leikkiä salissa.

16:00 Hippupisteet
Erilaisia tehtäviä. Pisteillä saa kulkea vapaaseen tahtiin.

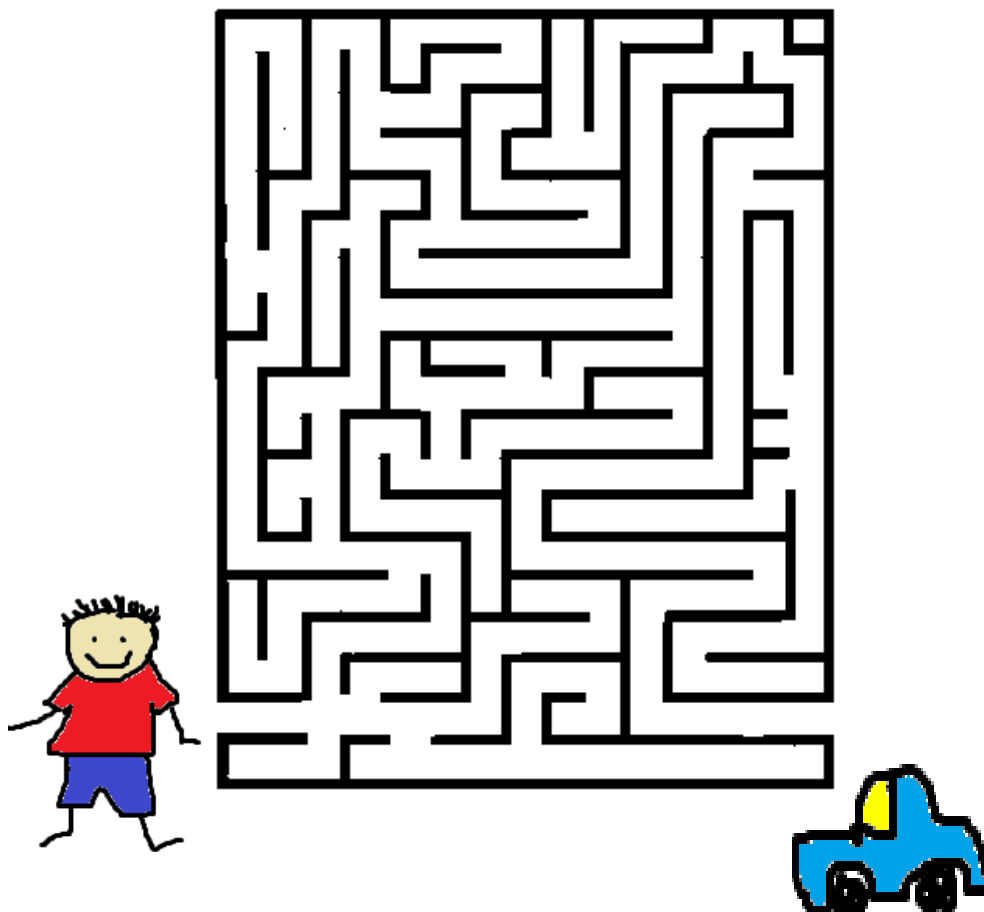
16:45 Ruokailu 1€/hlö

Pöydissä on
mahdollisuus vastata
palautekyselyyn.

*Monta vikaa meissä on,
mutta Jumalan rakkaus on
rajaton.*

Pääseekö poika auton
luokse?

Hetki ajatuksillesi!

Oletko koskaan miettinyt mitkä ovat
sinun arkipäivän kultahippujasi?

*Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää
kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle
riittävät sen omat murheet.*

Matt. 6:34

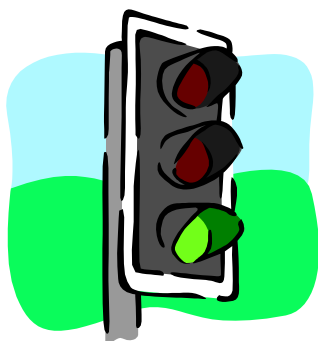
*Jeesus sanoi: "Antakaa lasten olla, älkää
estäkö heitä tulemasta minun Luokseni. Heidän
kaltaistensa on taivasten valtakunta."*

Matt. 19:14

Tiina ja Veera
kiittävät
osallistumisestanne!

LIITE 4: Palautelomake

MITÄ VALOJA NÄYTÄT?

Tulisitko seuraavaan Pyhän Hippuja – tapahtumaan?			
Suosittelisitko tapahtumaa tuttavillesi?			
Arvosanasi tapahtuman eri osioille: Saapuminen			
Arvosanasi tapahtuman eri osioille: Sanan Hippuja			
Arvosanasi tapahtuman eri osioille: Hippupisteet			
Arvosanasi tapahtuman eri osioille: Ruokailu			
Kiinnostaisiko tapahtuman järjestämiseen osallistuminen?			

Mistä sait tiedon tapahtumasta? _____

Kiitos palautteestasi!